

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 53 • nr. 5 • mei 2017 • € 1,75 • www.sp.nl

VLAMMEND VAKBONDSPROTEST

SP-TOPPER OPENHARTIG OVER ALZHEIMER

LOKAAL LEKKER BEZIG

Arend van Dam

DRAAG HET EN DRAAG HET UIT!

Ja hoor; de verkiezingen zijn amper achter de rug, maar de zorgverzekeraars weten het alweer: de zorgpremies moeten opnieuw omhoog. Reden te meer om te blijven gaan voor het Nationaal ZorgFonds. In de SP-shop vind je leuke spullen om je mening kracht bij te zetten, zoals mooie sportshirts en handige draagtasjes. Draag het en draag het uit!

 [shop.sp.nl/shop/
particulier/nationaal-zorgfonds](http://shop.sp.nl/shop/particulier/nationaal-zorgfonds)

★ ROOD jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

19 MEI: ROOD MET ROEMER

Op vrijdag 19 mei organiseren we de avond ROOD met Roemer, voor nieuwe ROOD-leden. Op deze gezellige avond maak je kennis met ROOD en andere nieuwe leden uit het hele land. Emile Roemer is te gast, evenals de kersverse Tweede Kamerleden Sandra Beckerman en Peter Kwint. De avond vindt plaats

in De Moed, het partijkantoor van de SP in Amersfoort. Het begint om 19:00 uur (inloop vanaf 18:30 uur) en aanmelden kan door een mailtje naar rood@sp.nl te sturen. Ook je vrienden zijn van harte welkom! Vermeld het wel even bij je aanmelding als je iemand meeneemt.

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHEIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h),
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Robert de Klerk, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Frank Lucas
Karen Veldkamp, Cees Wouda

Foto cover
Koen van Weel / ANP

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Het voorjaar van de vakbonden

4

Lokale successen

Als kleine dingen heel groot worden

6

Werken in Sri Lanka

Vier uur 's morgens op, twee uur reizen, negen uur staand werken

20

Nieuwe Koude Oorlog?

Duizend bommen en granaten

22

Jan Burger

'Ik wil mijn ziekte bespreekbaar maken'

14

13 Uitgelicht: Hotel tegen de Muur

18 Alphen aan den Rijn: De vuurtorenwachters van het Groene Hart

28 LinksVoor: Jan Breur is een ongevaarlijke terror-dj

29 Ronald bezoekt: Domela Nieuwenhuis Museum

10, 11, 12, 25, 26, 27 Nieuws **30** Prikbord

31 Puzzel **32** Theo de buurtconciërge

COLUMN

Veelbelovende aftrap

Indrukwekkend waren ze, de zogeheten *maidenspeeches* waarmee onze nieuwe Tweede Kamerleden voor het eerst de Kamer, ministers en heel Nederland toespraken: strijdlustig, betrokken en goed op de hoogte.

Wat zullen de Groningers trots zijn op Sandra, die direct duidelijk maakte dat dit 'vergeten' gebied voorlopig in de schijnwerpers staat. Wat zullen de onderwijzers blij zijn met Peter, die een debat over de grootte van schoolklassen voor de poorten van de hel wegsleepte. Wat zullen zorgmedewerkers en hun patiënten hun hoop vestigen op Lilian, die zich vastbijt in de miljoenen die vóór de verkiezingen werden beloofd. Wat zullen boeren die een eerlijke boterham willen verdienen, gestraald hebben bij het gloedvolle betoog van Frank. Wat zullen mensen die jarenlang voor hun pensioen gespaard hebben, zich gehoord én verwoord voelen door Bart.

Ook onze meer ervaren Tweede Kamerleden roeren zich. Michiel komt op voor veiligheid binnen én buiten de gevangenis-muren. Renske wekt bewondering voor de snelheid waarmee ze zich haar portefeuille Financiën eigen maakt en minister Dijsselbloem het vuur na aan de schenen legt over belastingdeals van multinationals. Sadet maakt indruk met de manier waarop ze de oorlog in Syrië onder de aandacht brengt en Jasper heeft alweer een eerste motie binnengehaald. Intussen herinnert Ronald de partijen die nu onderhandelen aan hun verkiezingsbeloftes. Nine, net bevallen van een prachtige zoon, staat in de startblokken en keert in mei terug.

Onze fractie heeft een vliegende start gemaakt en is overal te vinden. Cem stak werknemers die opkomen voor hun rechten een hart onder de riem in de Amsterdamse haven en op Schiphol. Maarten bindt de strijd aan met handelsverdragen zoals CETA en komt op voor de postbezorgers.

Zo hoort het. Welk kabinet er ook komt, het moet met een goed verhaal komen om onze stemmen te verdienen. Van SP'ers mag je altijd verwachten dat zij met alternatieven blijven komen voor een socialere samenleving, en mensen blijven mobiliseren overal waar dat nodig is.

Emile Roemer
fractievoorzitter
SP

‘HET IS GEN GEWEEST’

De Telegraaf noemde het al een ‘lenteoffensief’ van de vakbonden. De stakingen, demonstraties en andere acties voor betere arbeidsvoorwaarden zijn niet van de lucht. Waarom juist nu?

‘EEN ZOETHOUDERTJE’, noemt SP-Kamerlid Bart van Kent de loonsverhoging van 1,5 procent die supermarktketen Jumbo zijn logistieke medewerkers heeft geboden. Van Kent is samen met partijvoorzitter Ron Meyer naar de rechtbank in Utrecht gekomen om daar het actievoerende personeel te feliciteren met de uitspraak van de rechter. Die heeft namelijk bepaald dat de stakingen mogen doorgaan; Jumbo had een verbod geëist. En dus gaan de acties in de Jumbo-distributiecentra door – en SP’ers steunen de actievoerders waar ze kunnen. Een en ander speelt zich af tegen de achtergrond van onderhandelingen over een nieuwe cao. De actievoerders eisen 2,5 procent loonsverhoging. Daarnaast willen ze meer vastigheid; naar verluidt bestaat tot twee derde van het personeelsbestand in Jumbo-distributiecentra uit flexwerkers. Spontaan heeft Jumbo een loonsverhoging van 1,5 procent aangeboden. Te weinig, vinden de actievoerders en wijzen op de flinke omzettingstijgingen die de supermarktketen de laatste jaren boekt. Tekenend is de reactie

van Jumbo, die per persbericht heeft laten weten: ‘Goed werkgeverschap betekent volgens Jumbo óók het behouden van een sterke concurrentiepositie. Dat zorgt voor een duurzame toekomst, wat goed is voor Jumbo én haar medewerkers’. Dat maakte weinig indruk bij de stakers. Waarna Jumbo doodleuk liet weten zonder vakbond een cao te willen afsluiten. Hallo Jumbo!

Het zijn niet alleen de Jumbo-distributiecentra waar SP’ers actievoerend personeel een hart onder de riem komen steken. De kersverse Kamerleden Cem Lacin en Sandra Beckerman zijn naar Amsterdam getogen, waar ze zich aansloten bij actievoerende havenwerkers van de Hemwegcentrale. Sluiting van deze kolencentrale komt steeds dichterbij, waardoor heel wat banen op de tocht staan. In het kader van de zogenaamde energietransitie naar duurzame energie wellicht logisch, maar wat gebeurt er dan met de duizenden mensen die in Nederland werken in de zogenaamde ‘kolenketen’? Als de Amsterdamse Hemwegcentrale sluit, staat er ter compensatie een grote pot met

overheidsgeld te wachten voor de eigenaar, het Zweedse concern Vattenfall. Maar over compensatie voor de werknemers is nog niks afgesproken. Beckerman en Lacin vinden dat het beschikbare compensatiegeld voor sluiting niet naar het buitenland mag verdwijnen: ‘Dat geld moet gaan naar de werknemers die hun baan kwijtraken. Stort het geld dan ook in een daarvoor bedoeld transitiefonds, waarmee scholing, begeleiding naar ander werk en sociale plannen betaald kunnen worden.’ Komt er geen oplossing, dan sluiten de havenwerkers stakingen niet uit.

Uitgebuit

Ziedaar de moderne tijd met moderne controverses: hier de terechte eis voor een beter klimaat met schonere lucht en elders de moordende concurrentie tussen supermarkten om maar de goedkoopste te kunnen zijn. De strijd voor een gezonder leven enerzijds en het gevecht om de gunst van de consument anderzijds gaat als we niet uitkijken steeds harder en onbeschaamder over de ruggen van werknemers – en dat

OEG

Cem Lacin (links) en Sandra Beckerman bij de Hemwegcentrale, Amsterdam.

terwijl we overal lezen dat het nu zo goed gaat met de economie. Volgens kaderlid van FNV Bondgenoten Klaas Lingbeek is het in dat verband logisch dat de actiebereidheid onder werknemers en vakbonden met de dag groeit. 'Het is een inhaalslag. Sinds de crisis in 2008 is er op het gebied van arbeidsvoorwaarden weinig gebeurd. Eerst moest de economie weer op gang komen. Begrijpelijk. Maar jarenlang gepolder heeft veel te weinig opgeleverd. Bij de FNV heerst onder velen een gevoel van: het is genoeg geweest. Vandaar dat dingen nu in een stroomversnelling komen.' Lingbeek is internationaal vrachtwagenchauffeur van beroep en hij weet als geen ander hoe de laatste jaren de kaasschaaf over de arbeidsomstandigheden van transportpersoneel is gegaan. In een notendop: Nederlandse, Duitse, Franse en Belgische truckers leggen het af tegen veel goedkopere Oost-Europese collega's, die vervolgens keihard uitgebuit worden door grote transportbedrijven die vervoerders die het wel netjes willen doen uit de markt drukken. Niet zo vreemd dus dat de FNV de handen vol heeft en momenteel namens chauffeurs tal van

Naast vissen naar goedkoop personeel nu ook al vissen naar stakingsbrekers?

rechtszaken voert over uiteenlopende cao-kwesties. 'En we winnen steeds meer zaken', zegt Klaas Lingbeek.

Een interessante zaak is die van tien Hongaarse truckers die bij het Noord-Brabantse transportbedrijf Van den Bosch werkten, maar werden betaald naar Hongaars loon. De truckers stapten samen met de FNV naar de rechter en claimden tien miljoen euro aan achterstallig loon. De rechter gaf hen in 2015 gelijk, maar Van den Bosch ging in beroep. Vorige maand stonden beide partijen opnieuw voor de rechter, die binnenkort uitspraak doet. Klaas Lingbeek kijkt daar natuurlijk reikhalzend naar uit. 'De FNV is al jaren met deze zaak bezig. Het was al een overwinning op zich dat die tien Hongaren bereid waren om die looneis te stellen.' Want ook hij weet dat Oost-Europese truckers uit angst hun baan te verliezen in de regel niet heel snel aan de bel trekken. Maar wie weet vanaf nu wel...

Maar de werkgevers zitten ook niet stil, weet ook Klaas Lingbeek. 'Als ik het verhaal hoor dat er onlangs bij de stakingen bij Jumbo halsoverkop Polen zouden zijn ingevlogen om het tekort aan personeel op te vangen en zo de staking te breken, dan verbaast me toch weer de vindingrijkheid waarmee sommige bedrijven in die Oost-Europese vijver blijven vissen.' Naast vissen naar goedkoop personeel nu dus ook al vissen naar stakingsbrekers? Verzin het maar. Niet voor niets pleit de SP al sinds jaar en dag voor een stelsel van werkvergunningen voor werknemers uit Oost-Europa.

Naast vakbonden, werknemers en politici is er trouwens nog een groep die stevige druk kan uitoefenen: de consumenten, de klanten. Wanneer is het voor hen genoeg geweest? ●

tekst Rob Janssen • foto Frank Lucas

COLUMN

Domela

Volgens de Britse socialist Tony Benn zijn er voor verandering twee dingen nodig: de brandende vlam van woede over onrecht en de brandende vlam van hoop op een betere wereld. Als er iemand is die de vlammen van woede en optimisme met elkaar wist te verbinden, was het Ferdinand Domela Nieuwenhuis (1846 – 1919). Domela Nieuwenhuis vocht zijn hele leven lang voor Brood en Vrijheid. Hij streed voor sociale zekerheid én het vrije denken. Op 14 mei 1888 debuteerde hij als eerste socialist in het parlement met een toespraak over 'de werkstaking in de veenkoloniën'.

Evangelie van Zelfbevrijding

Wie zijn ideeën en zijn werk leest, leest een evangelie van Zelfbevrijding. Van emancipatie. Het ging Domela Nieuwenhuis altijd om de combinatie van materiële verbetering én het zelfbewustzijn van mensen van de werkvloer en in de wijken. Of zoals hij zelf sprak tegen iemand die hem als verlosser beschouwde: *"Waarde vriend, vergeet nooit dat ik jullie niet kan verlossen, al wilde ik het ook, maar dat gij het ten slotte zelve moet doen."*

Van de buslijn tot het buurthuis, van woningen zonder schimmel tot het klimaat. Door materiële verbeteringen af te dwingen, leren we waardevolle lessen, emanciperen we en worden we sterker. *Van schimmel naar socialisme. In een paar stappen.* Hoe klein het thema soms ook lijkt, het kan het begin zijn van een lang leerproces. Om een marathon te kunnen lopen, zul je de eerste stap moeten zetten.

Het komend jaar spreken we in honderden buurten met 1 miljoen mensen. We zullen gemeenschappen in beweging brengen. Zoals in Heerenveen: voor het behoud van een heel bijzonder museum. Het Ferdinand Domela Nieuwenhuis-museum. De geschiedenis als les voor de toekomst. Van de schaduwkanten tot de successen. 100 jaar na Domela's dood demonstreerden honderden mensen voor het gemeentehuis. Met groot succes: het museum is behouden. Niet als persoonsverheerlijking van die ene man, maar omdat de gemeenschapsidee van *Brood en Vrijheid* springlevend is.

Ron Meyer
voorzitter SP

LOKAAL LEKKER BEZIG

ZO DOEN WIJ DAT!

De SP groeide ooit uit van een verzameling lokale partijen tot een landelijke partij. Maar ook nu nog vormen SP-vrijwilligers in heel het land de belangrijkste basis van ons politiek werk. Want: 'Als mensen zich organiseren, organiseren ze macht.'

DE AFGELOPEN MAANDEN heeft de landelijke politiek vol in de schijnwerpers gestaan. Al het verkiezingsgeweld doet je soms bijna vergeten dat de SP ook lokaal heel sterk is. Natuurlijk, ook de SP'ers in de lokale afdelingen houden zich bezig met landelijke campagnes, zoals de Tweede Kamerverkiezingen en het Nationaal ZorgFonds. Maar de kracht van de SP zit hem erin dat in heel Nederland SP-leden samen met mensen strijden voor een betere wereld. Dat zijn soms heel kleine dingen, die voor de betrokken mensen juist heel groot zijn.

'We komen langs'

Neem nou de SP-afdeling in Groningen. Een paar weken geleden zijn ze langs de deuren gegaan in de wijk Selwerd, om met bewoners te praten waarvan ze wisten dat die problemen hadden met de verhuurder. Een renovatie zorgde er voor enorme overlast en schade. De SP kwam in actie met de bewoners. Maar tijdens dat bezoek sprak de Groningse SP-fractievoorzitter Jimmy Dijk toevallig met een mevrouw op straat. Zij woont in een straat iets verderop en vertelde over vocht- en schimmelproblemen. Klach-

ten bij woningcorporatie De Huismeesters leverden alleen het advies op dat ze beter moest luchten. 'We komen langs', beloofde Dijk. In twee avonden hebben de SP'ers vervolgens aangebeld bij alle 96 woningen van het huizenblok. Zulke problemen komen namelijk zelden in maar één huis voor. Dijk: 'En ja hoor, er waren enorm veel klachten over schimmel, tocht, kou en te hoge huren. We verzamelden contactgegevens en hebben een bewonersavond georganiseerd. Daar kwamen meteen al veertig bewoners op af. Tot dat moment waren de mensen geïsoleerd: ze probeerden ieder voor zich hun klachten opgelost te krijgen. De woningbouwcorporatie gaf vervolgens de bewoner de schuld, of liet een vochtplek overschilderen maar deed er verder niets aan. Alles wat er nodig is om deze mensen te organiseren is dat iemand het voortouw neemt.'

Samen optrekken

De bewoners hebben zich met hulp van de SP georganiseerd in zes straten, met voor elke straat een vertegenwoordiger. Er is een zwartboek gemaakt en de pers wordt opgezocht. Dijk: 'De bewoners hebben vier eisen:

isoleren, betere ventilatie, lagere huren en een echte oplossing voor de schimmel. De SP steunt die eisen van harte. Sommige bewoners melden al problemen met de gezondheid. Er moet snel wat gebeuren.' Woningbouwcorporatie De Huismeesters zegt 'geschrokken' te zijn van alle ophef. De corporatie vraagt zich af waarom de SP geen contact met hen opneemt. Dijk lacht: 'Daar hoeven ze zich geen zorgen over te maken. Doordat de bewoners zich nu organiseren, organiseren ze macht. Ze staan niet meer alleen tegenover hun verhuurder.' Dit soort acties heeft volgens de Groninger ook andere gevolgen: 'Wij waren langer geleden ook al eens in deze buurt en toen hadden de mensen het vooral over overlast van buurtgenoten. Er was bijna geen sociale samenhang en dat uitte zich in ergernis en botsingen. Maar nu ze samen kunnen optrekken voor een gedeeld belang, verandert hun beeld van de buurman. Samen aan de slag. Dat verandert mensen.' Dijk hoop dat de acties op langere termijn een sterk bewonerscomité opleveren. Dan hangt het niet meer af van een toevallig gesprek op straat

De Lingewaardse SP-fractie, met van links naar rechts: Maria Janssen, Carla Claassen, Theo Anema en Brian Claassen. Alle vier zijn vanaf het begin actief in de SP Lingewaard.

foto SP Groningen

Josee Troost, Gert Jan Rus, Aldo Shelvis, Gijsbert Houtbeckers en Jimmy Dijk van de SP Groningen.

of de belangen van huurders goed vertegenwoordigd worden.

Lingewaard: successen

Dat het belangrijk is om het samen met de bewoners te doen, hebben de SP'ers in Lingewaard ook goed begrepen. De gemeente tussen Arnhem en Nijmegen kent pas sinds 2011 een actieve SP-afdeling. In 2014 kwamen ze in de gemeenteraad, maar de SP heeft de raad niet nodig om aan de slag te gaan. Carla Claassen is afdelingsvoorzitter en fractievoorzitter. Ze vertelt graag over de successen van de Lingewaardse SP: 'Na gesprekken met bewoners zijn we gaan strijden voor een autoluw centrum van Huissen – het stadje in het noorden van de gemeente. Handtekeningen, acties en betrokken bewoners; het leverde op dat er een proef werd gedaan en kortgeleden is het ingevoerd.' Een van de eerste dingen die de in 2011 nog kersverse, actieve SP'ers ondernamen is het opzetten van een hulpdienst. Dat heeft volgens Claassen veel opgeleverd: 'Mensen weten ons te vinden, vaak ook door eerdere acties. We weten wat er speelt in de

gemeente. Maar kunnen vaak ook mensen direct helpen. Een mevrouw belde bijvoorbeeld omdat ze een gehandicaptenparkeerkaart nodig had, maar niet snapte hoe ze dat moest regelen. Dan kan je snel helpen. Maar het levert ook ideeën op waarmee we voorstellen hebben kunnen doen om de informatie van de gemeente te verbeteren.' In dat eerste jaar verzamelden de SP'ers ook in drie maanden tijd bijna 4300 handtekeningen, en voorkwamen daarmee dat twee van de drie bibliotheken in de grote kernen gesloten werden.

Trots

Frauderende bestuurders, schulden door grondspeculatie, keiharde bezuinigingen die vooral de hulpbehoevende Lingewaarders troffen: in 2014 smeekten de bewoners de SP bij wijze van spreken om mee te doen aan de gemeenteraadsverkiezingen. De nieuwkomer kreeg meteen 4 van de 29 zetels. Het gewonnen extra podium is meteen ingezet om van alles voor de bewoners voor elkaar te krijgen. Zoals gezegd, Claassen is trots op de successen, en als ze vertelt moet je toegeven dat de resultaten indrukwekkend zijn

voor een partij die eerst niet in de raad zat en sinds 2014 in de oppositie zit. Claassen: 'Zo is de Mee-Doenregeling weer ingevoerd, zodat de drempel voor de minima om mee te doen met sport en cultuur fors is verlaagd. Honderd euro per jaar per persoon, in te zetten voor bijvoorbeeld een identiteitskaart, een internetaansluiting, de bieb, of lidmaatschap van een sportclub. Voor een bijstandsgezin met twee ouders en twee kinderen een zeer welkome vierhonderd euro. Daarnaast ontvangen alle Wmo-gebruikers een tegemoetkoming van ongeveer tweehonderd euro per jaar voor de Wmo-eigen bijdrage. Thuishulpen konden door de opletendheid van de SP hun salaris behouden met Rijksgeld, de keuringskosten om voor een gehandicaptenparkeerkaart in aanmerking te komen is vervallen voor de minima.' Ook op gebied van werk en inkomen roerde de SP zich stevig en met succes. Zo kunnen inwoners met een hulpvraag op het gebied van inkomen nu gewoon terecht in een spreekkamer en hoeven zij hun situatie niet openlijk aan een loket uit de doeken te doen. Claassen: 'Eigenlijk te gek dat men ons daarbij nodig heeft. Maar dat is wel vaker. Dat de

EEN MAANDJE LOKAAL ACTIEF

SP de eerste en enige is die met de mensen meedenkt.'

Samen met bewoners

Door de vasthoudendheid van de Lingewaardse SP werd er afscheid genomen van het landelijk beruchte re-integratiebedrijf WorkFast. Claassen: 'Via de hulpdienst kregen we meldingen binnen van grote druk, uitbuiting, zelfs bedreiging. Na een paar stevige debatten en een onderzoek wordt de re-integratie nu gewoon weer gedaan door gemeentebambtenaren. Op het gebied van wonen worden er dankzij de SP 120 sociale huurwoningen méér gebouwd dan gepland. Er komen extra rolstoelwoningen en de kosten van urgentie worden voor minima vergoed. Na lang trekken is het gelukt om huurstijgingen te beperken tot de inflatie en voor 600 woningen kwam er zelfs een huurverlaging.' Op vragen van de interviewer of dat echt allemaal door de SP komt, heeft Claassen bij elk voorbeeld een verhaal. De lijst met Lingewaardse successen is nog veel langer – oh ja de bibliotheek komt terug in de kleine kernen dankzij de SP en, eerlijk is eerlijk, de PvdA – maar het punt is wel duidelijk: in Lingewaard slagen de SP'ers erin om met een kleine groep vrijwilligers echte verandering af te dwingen voor mensen. Vaak samen met de bewoners; altijd in het belang van de bewoners.

Eén miljoen mensen spreken

Op 21 maart 2018 zijn er weer gemeenteraadsverkiezingen. Veel lokale SP-afdelingen bereiden zich daar nu op voor. Maar ook als ze dat (nog) niet doen, zijn actieve leden van de SP elke dag in de weer om de wereld een stukje beter te maken. Met hulpdiensten, acties, voorstellen, maar ook doordat lokale SP'ers de ogen en oren zijn van onze landelijke politici. Onze mensen in de Tweede Kamer krijgen dagelijks tips en informatie van lokale SP'ers en zij trekken ook regelmatig samen op met lokale SP'ers tijdens acties. Zo lukt het de SP telkens weer om veel beter dan andere partijen te weten wat er aan de hand is in Nederland. Wat de gevolgen zijn van beleid. Welke oplossingen mensen écht helpen. De campagne van de SP om vóór de verkiezingen één miljoen mensen op straat of aan de deur te spreken is tegelijk heel ambitieus én heel gewoon voor de SP. De partij begon ooit van onderop en is erin geslaagd die basis sterk te houden. En wie stevig staat, kan hoog springen. ●

tekst Diederik Olders

EEN GREEP UIT LOKALE SP-ACTIES EN SUCCESSEN ER IS UITERAARD NOG VEEL MEER

JONGEREN - In **Landsmeer** hebben de SP-jongeren van ROOD een mooi resultaat geboekt. Jongeren in de gemeente konden nergens terecht en dat leidde tot frustratie bij zowel jongeren als bewoners die het gehang zat waren. De ROOD-jongeren deden een voorstel, stonden met jongeren op het dak van het gemeentehuis, bespeelden de pers en trokken de aandacht. Intussen is er een 'hangout' (jeugdthunk) gerealiseerd, gesteund door een jongerenwerker.

GEHANDICAPTEN - In **Amsterdam** wilde de gemeente alle mensen met een gehandicaptenautootje herkeuren. Waardoor veel mensen hem moesten inleveren. Boze protesten, gesteund door de Amsterdamse SP, en een door de SP ingesteld meldpunt leidden ertoe dat de gehandicapten voorlopig hun autootje niet hoeven in te leveren.

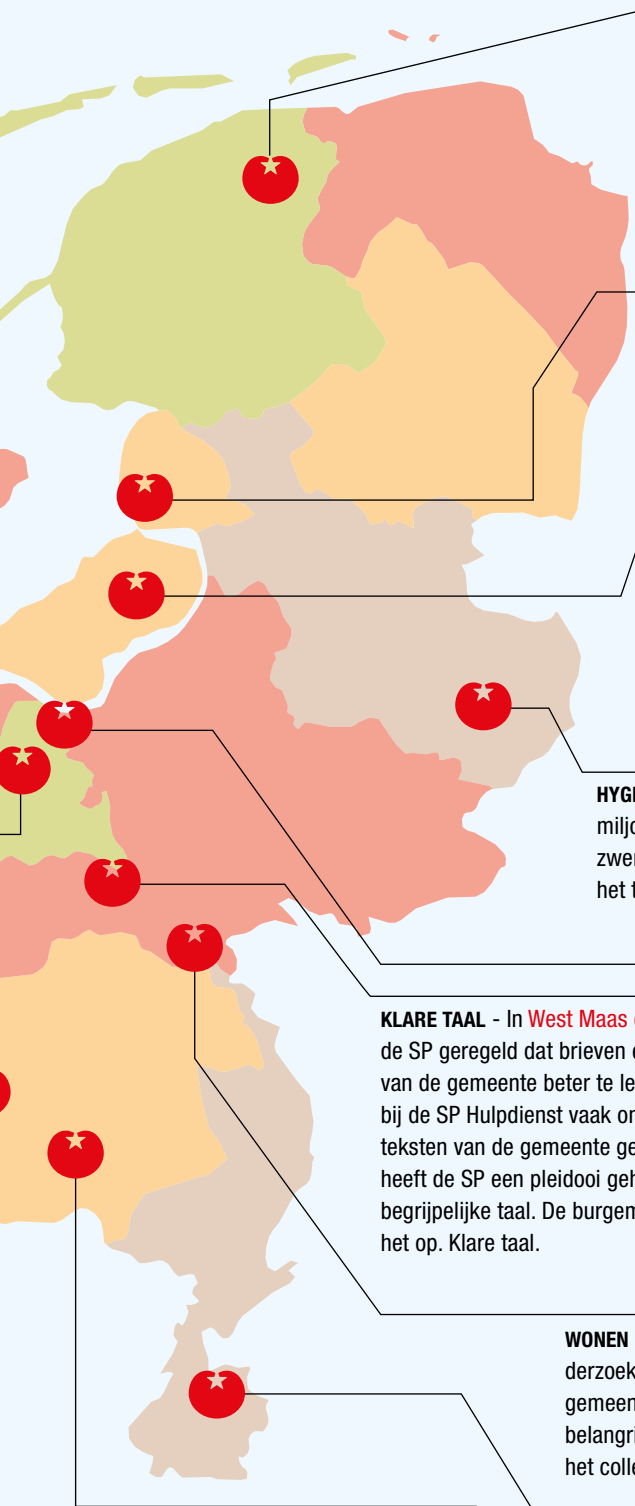
WONEN - De SP in **Leiden** is langs de deuren gegaan in het centrum van de stad, waar de uitbreiding van de universiteit mogelijk ten koste gaat van sociale huurwoningen. De Leidenaars gingen op de foto om het begin te markeren van de 1-miljoen-deuren-klopactie van de SP; waarvan het doel is om voor de gemeenteraadsverkiezingen met een miljoen mensen gesproken te hebben.

PARKEREN - In **Utrecht** verzamelden SP'ers handtekeningen van bewoners in de wijk Ondiep tegen een parkeerverbod. Dat was ingevoerd omdat er een schoolbus moet stoppen. De bewoners waren echter niet blij met die oplossing: op de parkeerplaatsen voor hun huis stond ineens, zonder overleg, een niet-parkeerkruis. Terwijl zij ook andere oplossingen zien. Die worden nu samen met de gemeente bekeken.

VERKEERSVEILIGHEID – Het kruispunt Zwaluwenlaan-Zwanensingel in **Vlaardingse** is onoverzichtelijk en gevaarlijk. Daarom verzamelen Vlaardingse SP'ers handtekeningen voor een rotonde. Er kwamen handen tekort, zoveel enthousiasme was er om te mogen tekenen voor dit verzoek, dat binnenkort bij de wethouder zal worden ingediend.

ZORG - In **Middelburg** zorgt de SP ervoor dat de zorg blijft draaien. Met een voorstel om kleine zorgaanbieders en zzp'ers te ontlasten vanwege de verplichte hoge kosten voor ICT. De instelling van een gemeentelijk voorzieningen-meldpunt zodat klachten met leveranciers van rolstoelen en scootmobiels sneller opgelost worden. En voorstellen om de administratieve rompslomp voor zorgverleners te verminderen.

VEILIGHEID - Drugsgebruik, inbraak, intimidatie, geluidsoverlast: ondanks eerdere toezeggingen wordt er te weinig tegen gedaan, vinden bewoners van de Churchilllaan in **Den Bosch**. Zij zijn de overlast zat. De bewoners benaderden de SP, die na een stevig gesprek in de raad kon melden dat de burgemeester eindelijk een concreet plan van aanpak heeft. De SP Den Bosch blijft uiteraard een vinger aan de pols houden.

ENERGIE - Nadat al met succes, en met hulp van de SP-Tweede Kamerfractie, een al verleende vergunning voor boren in het Waddengebied is teruggegeven door het bedrijf dat de boringen wilde doen, zetten SP'ers in **Dongeradeel** de volgende stap. Nadat minister Kamp op bewonersavonden was komen uitleggen dat boren een goed idee blijft, heeft de SP een 'tegen-avond' georganiseerd. Bezoekers van deze drukbezochte bijeenkomst toonden zich bereid om in actie te komen, om te voorkomen dat Friesland Groningen achterna gaat en gaswinningsgebied wordt.

INSPRAAK - In **Noordoostpolder** zijn er plannen voor een splinternieuw stadshart. Hoeveel horeca, supermarkten, groen, woningbouw er moet komen, daar mogen bewoners amper over meepraten. Terwijl ze dat wel willen. Daarom heeft de SP Noordoostpolder een vragenlijst op haar website gezet. De SP vindt dat de mening van de bewoners zwaar mee moet wegen bij de plannen.

ARMOEDE - De SP in **Dronten** heeft voorkomen dat een hoogzwangere vrouw tijdens Pasen de cel in moest vanwege een openstaande boete. De vrouw kon de boete niet betalen, dan is gijzeling sowieso niet effectief; dat werkt alleen als er sprake is van onwil. De SP vond gijzeling van een vrouw die elk moment kan bevallen ook onmenselijk. De burgemeester greep op aandringen van de SP in.

HYGIENE - De SP in **Hengelo** had al eerder gewaarschuwd dat het geen goed idee was om een miljoen op sport te bezuinigen. Nu er klachten binnenkwamen over de hygiëne en veiligheid in zwembad Aquadrome, voelt de SP het college aan de tand over onder andere het onderhoud. Zelfs het tv-programma 'Smerige zaken' besteedde aandacht aan de situatie in het zwembad.

KLARE TAAL - In **West Maas en Waal** heeft de SP geregeld dat brieven en formulieren van de gemeente beter te lezen zijn. Omdat bij de SP Hulpdienst vaak om uitleg van teksten van de gemeente gevraagd werd, heeft de SP een pleidooi gehouden voor begrijpelijke taal. De burgemeester pakt het op. Klare taal.

OV - SP **Leusden** vecht samen met de Stichting Maatschappelijke Begeleiding Leusden voor de terugkeer van buslijn 77. Via een enquête en ludieke acties met bewoners. Met als voorlopig resultaat dat de gemeente onderzoek heeft laten doen en een stevig pleidooi voor terugkeer van de buslijn heeft gestuurd aan de provincie.

WONEN - In **Nijmegen** viert de SP het feit dat deze stad volgens onderzoekers voor huurders de goedkoopste van Nederland is omdat de gemeentelijke belastingen voor huurders het laagst zijn. Dat was een belangrijk punt uit het verkiezingsprogramma van SP Nijmegen. Vanuit het college zorgt de SP er ook voor dat de huren nauwelijks stijgen.

MEEDOEN - Sporten is niet alleen voor de rijken in Eindhoven. Dankzij de **Eindhovense** SP-wethouder leiden de gestegen kosten van sportaccommodaties niet tot hogere huren van sportvelden en sportaccommodaties. Ook de sporttarieven worden voor het tweede achtereenvolgende seizoen niet verhoogd.

SLOOP - In **Brunssum** heeft de SP ervoor gezorgd dat de zorgen van bewoners van de Eggelaan bij de plannen voor de sloop, verbouwing en nieuwbouw in hun buurt meegenomen worden. De SP ging langs de deuren en tekende onder andere op dat er te veel onzekerheid is, dat de huurverhoging bij verbouwing wel heel fors is, en dat er onzekerheid is over de waarde van koopwoningen. De SP zorgde dat de wethouder deze vragen beantwoordde en ging weer langs de deuren met die antwoorden – en met het advies om niet af te wachten en indien nodig samen met de SP op te komen voor hun belangen.

foto's archief Sandra Beckerman

> WETENSCHAPPERS OP DE BARRICADE

Op zaterdag 22 april is in meer dan 500 steden over de hele wereld actie gevoerd tijdens de Science March: de mars voor de wetenschap. In Amsterdam zijn ruim 2000 wetenschappers bijeengekomen om deze massale demonstratie kracht bij te zetten. De wetenschappers verzetten zich tegen de manier waarop steeds meer mensen tegen wetenschap aankijken. Zij maken

zich zorgen over de 'alternatieve feiten' van Trump, waarbij wetenschap wordt weggezet als 'ook maar een mening'. En over landen als Turkije en Hongarije, waar wetenschappers op uiteenlopende manieren bedreigd worden. Tijdens de Science March benadrukten de sprekers wat wetenschap heeft betekend voor de vooruitgang. Ook voor het oplossen van de

problemen van deze tijd, zoals klimaatverandering, is wetenschap essentieel. De SP steunt de demonstranten dan ook in hun strijd voor wetenschap en vooruitgang. Samen met Tweede Kamerleden Frank Futselaar en Sandra Beckerman waren onze mensen van het Wetenschappelijk Bureau bij de mars.

foto Edwin Janssen / Hollandse Hoogte©

> VOEDSELBANK: HET KAN DE BESTE OVERKOMEN

De roddelbladen hadden het er maar druk mee: zanger-acteur Jimmy de Groot (foto), bekend van onder meer Baantjer en zijn rol als Jezus in The Passion, zit op zwart zaad. Hij kwam onlangs in het nieuws omdat hij was gespot bij de Voedselbank. Maar daar schaamt hij zich niet voor, zegt hij in het

AD. Zijn inkomsten staan onder druk omdat hij vanwege een opleiding tot dramadocent even niet fulltime kan werken. 'Ik krijg geen WW, want dat bouw je als freelancer niet op. Mijn situatie is misschien wel een teken hoe moeilijk het is als artiest om de eindjes aan elkaar te knopen.'

> FRISSE IDEEËN VOOR FORMATEURS

Dankzij een SP-voorstel in de Utrechtse gemeenteraad komt de verbreding van de A27 bij Amelisweerd als gespreksonderwerp op tafel tijdens de formatie-onderhandelingen voor een nieuwe regering. Althans, er komt een verzoek daartoe van de gemeente. Er is veel protest tegen die verbreding, onder andere door bewoners en natuurliefhebbers. Zij wijzen erop dat goede alternatieven

onvoldoende onderzocht zijn, zoals een tunnel en investeren in openbaar vervoer. De regering van VVD en PvdA, nu demissionair, besloot dat die verbreding er moet komen. Hopelijk pikken de onderhandelaars deze boodschap op en kunnen de Utrechters na het aantreden van een nieuw kabinet opgelucht (en in de toekomst met minder fijnstof in de lucht) ademhalen.

> BESTUURDERTJE-NOOIT-GENOEG

De directeur van HVC, verantwoordelijk voor het ophalen van vuilnis in Zaanstad, heeft speciale afspraken gemaakt met de gemeente. Daardoor strijkt hij een jaarsalaris op dat ruim boven de Balkenende-norm ligt. De SP Zaanstreek is fel tegen deze speciale afspraken. SP-fractievoorzitter

Patrick Zoomermeijer vindt dat een bestuurder dolgelukkig moet zijn dat hij voor een toch al zeer ruim salaris zo'n mooi bedrijf mag leiden: 'Als hij dat niet wil, dan vraag ik me af of hij de geschikte kandidaat is. En dat durf ik te zeggen bij dat soort bedragen. Want het houdt een keer op.'

> COOKIES VAN EIGEN PRIVACY-DEEG

In de VS hebben de Republikeinen en president Trump privacy-beschermingen opgeheven. Die voorkwamen dat je internet-provider je internetgeschiedenis mag bijhouden én verkopen. Je porno-voorkeuren, gevoelige financiële vragen, je medische interesses: alles te koop voor de hoogste bieder. Een actiegroep zamelt nu geld in om de privacy-gevoelige informatie van de vóórstemmers te kopen en die vervolgens te publiceren.

 Kijk op de (Engelstalige) website voor de stand van zaken: www.searchinternethistory.com

> AAN DE SLAG VOOR LHBT-RECHTEN

SP'er Bianca van Kaathoven (foto) – tot vorig jaar wethouder in Eindhoven – is tot voorzitter gekozen van COC Eindhoven en regio, de organisatie voor lesbische meiden en vrouwen, homoseksuele jongens en mannen, biseksuelen en transgenders (lhbt). Dat in een maand die door de mishandeling van twee mannen die hand in hand liepen in Arnhem in het teken stond van lhbt-rechten. Politici van bijna alle kleuren toonden zich solidair door op de foto hand in hand te lopen. Maar rechtse schreeuwers als VVD en FvD bleken niet zo solidair toen ze in de Tweede Kamer op konden komen voor homorechten. SP-Kamerlid Jasper van Dijk diende twee moties in, namelijk om scholen te straffen die de wettelijke plicht om aandacht te geven aan seksuele diversiteit ontduiken en om lessen lhbt-acceptatie verplicht te stellen in het mbo. Van Dijk regelde een meerderheid – ondanks de tegenstemmen van de rechtse zelfbenoemde verdedigers van homorechten.

foto Sas Schiltten©

> WAT NOU KORTER DOUCHEN

Op de vernieuwde website van ROOD, jong in de SP, geeft ROOD-bestuurslid Lisa de Leeuw onder de titel 'Individuele consumptie of georganiseerd politiek verzet?' haar visie op de klimaatproblemen:

'Het is misleidend om mensen het idee te geven dat ze het klimaatprobleem kunnen oplossen door anders te consumeren of een andere leefstijl aan te nemen. Individen zonder echte politieke macht krijgen hiermee de schuld én de verantwoordelijkheid voor een probleem dat door anderen is gecreëerd. Een economisch systeem waarin milieuvervuiling winstgevend is en grote bedrijven daar grif gebruik van maken, is het echte probleem. Dat systeem moet aangepakt worden.

Persoonlijke consumptie zorgt niet voor een machtsverschuiving weg van grote bedrijven of voor verandering van het

economische systeem dat onze aarde kapot maakt. Persoonlijke consumptie is geen politieke daad en is geen georganiseerd politiek verzet. Sterker nog, het is contraproductief. Zonder het echte probleem aan te pakken zullen alle goede consumentenbedoelingen weinig uithalen. Het zal hoogstens gedesillusioneerde mensen opleveren en daarmee de beweging voor echte verandering een knauw geven.

Want om het klimaatprobleem op te lossen is juist dat nodig: een beweging van onderop voor een rechtvaardige economie, die in dienst staat van mens en milieu, en niet andersom.'

Er is ook een filmpje te bekijken met dezelfde strekking: sp.nl/Z3o

> GEHEIM VUIL SPEL HUISJESMELKERS

In Groningen heeft een journalist ontdekt hoe vuil huisjesmelkers te werk gaan. RTV Noord meldt dat in de stad Groningen een overeenkomst rondgaat 'waarin juridisch adviseurs beloven dat ze geen zaken aanspannen bij de Huurcommissie tegen bepaalde verhuurders van panden.' Het zijn geheime afspraken, maar RTV Noord heeft zo'n contract in handen gekregen en verschillende mensen hebben bevestigd dat dit ook echt gebeurt.

Slechte verhuurders

Jimmy Dijk (foto), voorzitter van de SP-gemeenteraadsfractie in Groningen, reageert boos. Het laat volgens hem zien dat de huisjesmelkers donders goed weten dat ze slechte verhuurders zijn, anders zouden ze dit soort afspraken niet hoeven te maken. Dijk: 'Verhuurders halen allerlei trucs uit om zo veel mogelijk te verdienen

en zo min mogelijk aan de eisen te voldoen. We zien binnenplaatsen die worden volgebouwd, adressen die gesplitst worden om meer kamers te kunnen verhuren, mensen die als hoofdhuurder worden aangewezen en de huur van kamerbewoners moeten innen zodat de verhuurder niet hoeft te voldoen aan de eisen van kamerverhuur. In Groningen winnen huurders 70 procent van de zaken bij de Huurcommissie. Zij hebben dus vaak groot gelijk en hebben recht op juridische steun als ze die willen.'

Verbod

De SP vindt dat de mogelijkheden van huurders om hun recht te halen door deze geheime afspraken te veel ingeperkt worden. Dijk: 'Het is niet verboden om dit soort afspraken te maken. Toch willen wij kijken wat hiertegen gedaan kan worden.

Foto: Jeroen van Kooten

Daarom heb ik de wethouder gevraagd of er bij het verlenen van vergunningen om te verhuren een verbod op deze afspraken opgenomen kan worden.' In de Tweede Kamer heeft SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman er ook een punt van gemaakt: 'De minister moet hard optreden tegen verhuurders die dit soort verhuurgedrag vertonen. Dit moet zo snel mogelijk aangepakt worden.' Zij vraagt de minister om te kijken of afspraken om mensen niet juridisch bij te staan bij wet verboden kunnen worden.

> SNEL ZAKEN DOEN IN DE ZORG

De kersverse SP-woordvoerder Zorg, Lilian Marijnissen, grijpt de nieuwe verhoudingen in de Tweede Kamer aan om snel zaken te doen. Zo bekeek zij voor welk bedrag extra geld voor de verpleeghuiszorg een meerderheid was volgens de verkiezingsprogramma's en diende dit in als voorstel: 300 miljoen. Dat haalde het niet, omdat de partijen die aan de onderhandelingstafel

voor een nieuwe regering zitten – VVD, CDA, D66 en GroenLinks – tegen hun eigen verkiezingsbeloftes stemden. Gelukkig pikte het huidige kabinet de opdracht op en overlegt het met die partijen om alvast 200 miljoen vrij te maken. Marijnissen, die zich eraan ergerde dat de onderhandelende partijen de formatie belangrijker vinden dan de schrijnende tekorten in de verpleeghuis-

zorg, is blij dat er beweging in komt. Ze gaat meteen verder naar het verlagen van het eigen risico, waar wederom volgens de verkiezingsprogramma's een meerderheid zou moeten zijn: 'Dit was een belangrijk thema in de verkiezingen. Uit een recente peiling van Maurice de Hond bleek dat twee derde van de Nederlanders het eigen risico af wil schaffen.'

OVERNACHTING IN BETHLEHEM

In Bethlehem is een nieuw hotel geopend. Met – naar eigen zeggen – het slechtste uitzicht ter wereld. Het hotel kijkt uit op de enorme scheidsmuur die Israël bouwde. De naam van het hotel is het ‘Walled off hotel’ (letterlijk: het ommuurde hotel, tegelijk een verwijzing naar de beroemde hotelketen Waldorf) en is bedacht door de beroemde muurschilderingen-kunstenaar Banksy. Van hem zijn dan ook in het hotel maatschappijkritische kunstwerken te zien, zoals in één van de hotelkamers dit kussengevecht tussen een Israëlische soldaat en een Palestijnse strijder.

foto Abed Al Hashlaroum / ANP©

ZIEKTE VAN ALZHEIMER
DWINGT SP-WETHOUDER
JAN BURGER TOT AFTREDEN

DE PITBULL VAN DE

Elf jaar was Jan Burger (60) wethouder in Wijk bij Duurstede. Hij werd op handen gedragen. Als bestuurder zat hij niet in een ivoren toren, hij stond tussen de mensen. Hij kon als geen ander luisteren, motiveren en verbinden. Altijd koppelde hij vakmanschap en kennis van zaken aan een groot inlevingsvermogen. Nu is hij genoodzaakt er een punt achter te zetten. De reden: alzheimer.

DE FRUITBOMEN ROND Wijk bij Duurstede dragen een uitbundige bloesem. De zon en stapelwolken zetten het stadje aan de Lek in een Ruysdaellicht. Er waait een lentebriesje over de Lek. Jan Burger maakt een opgewekte indruk, ook al kwam er in de bloei van zijn politieke en bestuurlijke leven een abrupt einde aan zijn wethouderschap. De ziekte van Alzheimer klopt op de deur. Weliswaar in een pril stadium, maar Burger is zich ervan bewust dat hij de bedreiging nooit het huis uit zal krijgen.

Hij houdt de moed erin, wijst naar de linkerhelft van zijn hoofd. 'Hier heb ik vijf procent ingeleverd, aan de andere kant en bovenop zit nog geen schade. Alleen als het druk is om me heen loopt het over, dan kost het me moeite om te functioneren. Vroeger kon ik tien dingen tegelijk doen, nu kan ik niet alles netjes op een rijtje zetten. Ik worstelde er al mee toen ik nog actief was in het gemeentebestuur, ik moest de nodige onderzoeken ondergaan en in december kreeg ik eindelijk duidelijkheid: alzheimer. Ik heb het nog even stil proberen te houden. Maar Wijk bij Duurstede is niet zo groot en het begon rond te zingen, dus op een gegeven moment heb ik besloten ermee naar buiten te treden.'

Jan Burger kwam uit de kast en daar is moed voor nodig. 'Er rust nog steeds een taboe op alzheimer, zeker als iemand er op betrekkelijk jonge leeftijd door wordt getroffen. Ik schaam me er niet voor, ik heb gewoon pech en zal ermee om moeten gaan. Ik wil deze ziekte bespreekbaar maken en proberen uit te leggen hoe het verloop is, zodat er een

KWETSBAAREN

eerlijk en duidelijk beeld ontstaat. Omdat wij steeds ouder worden, zal het aantal patiënten toenemen. Het is van essentieel belang dat mensen met dementie de juiste zorg en aandacht krijgen, daar zal ik mij zo lang me dat is gegund voor inzetten.'

Partners krijgen het ook voor de kiezen

Het is misschien niet cynisch, maar op zijn minst toch frappant dat Jan en echtgenote Kirsten een kwarteeuw geleden betrokken waren bij het opzetten van een Alzheimer Café in Zeist. Nog zo iets: al voordat hij voor het eerst naar het ziekenhuis moest om de verschijnselen te laten onderzoeken, ondertekende hij een overeenkomst voor een dementievriendelijk Wijk bij Duurstede. 'Ons land vergrijsst in rap tempo. Het aantal tachtigplussers zal verdrievoudigen, daar zal de samenleving een antwoord op moeten vinden. Alleen al hier in Wijk bij Duurstede wonen driehonderd dementiepatiënten, dat worden er de komende jaren veel meer. Heel belangrijk is de manier waarop wij deze groep ondersteunen, waarbij de partners zeker niet over het hoofd mogen worden gezien. Zij krijgen het ook voor hun kiezen en moeten hun rust kunnen pakken.' Zijn eigen vrouw staat er, zegt Jan, net even anders in dan hij. 'Kirsten maakt zich er heel druk om en dat begrijp ik best wel. Zij houdt

er rekening mee dat het snel bergafwaarts kan gaan. Ik denk uiteraard ook dagelijks aan mijn vooruitzichten, maar ik ben positief ingesteld en wacht de resultaten van nieuwe metingen in het najaar af. Ik hoop dat de medicijnen effectief zijn en intussen eet ik veel groente en fruit. Vooral kiwi's, waarvan wetenschappelijk is bewezen dat ze het verouderingsproces vertragen.'

Het verloop van het proces wisselt. Waar de ene patiënt snel achteruitgaat, kan de andere er nog jaren mee leven. 'Mijn voordeel is het vroege stadium van de ontdekking. Mijn vader kreeg het rond zijn zeventigste en is toch nog 79 geworden. Bovendien maakt de medische wetenschap stappen en krijgen we steeds meer inzicht in de oorzaken van alzheimer en andere vormen van dementie, waardoor diagnose, preventie en behandeling kunnen worden verbeterd.'

Hoewel Jan Burger realistisch genoeg is om te onderkennen dat hij als wethouder niet meer voor de volle honderd procent kon functioneren ('Op een gegeven moment begon alles tijdens een raadsvergadering bij mij door elkaar heen te lopen'), viel het loslaten hem zwaar. 'Ik had graag dit jaar afgemaakt, rustig afbouwen zeg maar. Dat zit er helaas niet in.'

Hij is als wethouder opgevolgd door Jeroen Brouwer, de man die hem in 2006 voor een

zetel in het college van burgemeester en wethouders van Culemborg naar Wijk bij Duurstede haalde. Brouwer is de eerste die door hem op de hoogte werd gesteld van de nare situatie rond zijn gezondheid. Brouwer beschouwt Jan Burger als zijn leermeester. Tijdens het officiële afscheid van 'de Messi van Wijk', zoals de bijnaam van Jan Burger luidt, kon Jeroen Brouwer zijn emoties nauwelijks bedwingen. 'Ik heb er alle vertrouwen in dat Jeroen het goed gaat doen. Ik heb hem vooral op het hart gedrukt om goed naar de burgers te luisteren en nooit een besluit te nemen zonder hen erbij te betrekken,' zegt Burger.

Prominente pionier

Voordat hij in de politiek belandde, was de zestig jaar geleden in Haarlem geboren Jan Burger basisarts. 'Dat heeft niet lang geduurd. Ik stoorde me mateloos aan de ongelijke behandeling van patiënten. Zo kregen de laagstbetaalden goedkopere medicijnen dan anderen. Daar kon ik geen vrede mee hebben.' Hij volgde een studie aan de Sociale Academie en werd werkzaam in de maatschappelijke zorg. In Culemborg sloot hij zich aan bij de SP na een actie tegen de voorgenomen sloop van arbeiderswoningen. De buurt kwam, gesteund door de SP, met succes in verzet. De afbraak werd afgewend

'Er rust nog steeds een taboe op alzheimer'

en Jan Burger begon zich met volle overtuiging in te zetten voor de plaatselijke afdeling. Zo beschouwd behoort hij samen met mannen als Jan Marijnissen en Remi Poppe tot de prominente pioniers van de SP. De activiteiten van de Culemborgse SP werden beloond. Burger kwam in 1986 in de gemeenteraad en werd zestien jaar later wethouder. Hij zou zich ontpoppen tot een breed gewaardeerd bestuurder. Iemand die als het ging om nieuwe plannen de voor-

naal ZorgFonds. Het zorgstelsel moet anders worden ingericht. Thuiszorg wordt nog belangrijker. Mensen, ook degenen die dat niet zonder hulp kunnen, moeten in staat worden gesteld om zelfstandig te wonen als ze daar de voorkeur aan geven en dat is alleen mogelijk met optimale faciliteiten en een samenhangend zorgverleningssysteem. Hij benadrukt het nog eens: 'In een dementievriendelijke omgeving moeten wij ook aandacht hebben voor de huisgenoten,

'Ik stoorde me mateloos aan de ongelijke behandeling van patiënten'

keur gaf aan gesprekken met betrokkenen boven stapels papier. Hij sprak de taal van het volk met de wijsheid en het inzicht van een gedreven politicus. Tussen 1999 en 2003 was hij ook lid van de Provinciale Staten van Gelderland, een functie die hij zo goed invulde dat het hem de uitverkiezing tot beste Statenlid opleverde.

Intussen zaten ze bij de SP in Wijk bij Duurstede, aan de overkant van de Lek en de provinciegrens met Utrecht, niet stil. Bij de raadsverkiezingen in 2006 boekte de SP een klinkende zege. Jan Burger stak de rivier over om zitting te nemen in het eerste linkse college in de geschiedenis van Wijk bij Duurstede, dat voor die gelegenheid werd omgedoopt tot Havana aan de Lek. Jan zou elf jaar onafgebroken op zijn post blijven en uitgroeien tot een in brede kringen gerespecteerd bestuurder. Een man die zich, zoals burgemeester Tjapko Poppens zijn verdiensten kernachtig samenvat, met de vasthoudendheid van een pitbull sterk maakte voor de kwetsbaren in zijn gemeente.

'En dat wil ik,' zegt Jan Burger nu, 'blijven doen zolang ik mezelf daartoe in staat acht. Ik ben weliswaar geen wethouder meer, maar ik blijf niet aan de zijlijn staan, al ga ik natuurlijk niet Jeroen voor de voeten lopen. Als hij daar behoefte aan heeft, zal ik hem graag adviezen geven en voor de Alzheimer Stichting kan ik mij ongetwijfeld nuttig maken. Ik heb tenslotte veel expertise in huis en ben opeens ook ervaringsdeskundige. Ik ben een fervent voorstander van het Natio-

degenen die er dagelijks mee worden geconfronteerd.'

Gouden Gemeente

Jan Burger heeft als wethouder zo'n beetje elke portefeuille gehad. Of het nu de bouw van een eigen zwembad voor Wijk bij Duurstede betrof, de vestiging van een Action om het winkelaanbod te verbreden, de bouw van sociale huurwoningen of de jeugdzorg, hij beet zich vast in de problematiek en zocht in samenspraak met alle belanghebbende partijen, de burgers voorop, naar haalbare oplossingen. Zijn inspanningen bleven niet onopgemerkt. Zo werd de SP in 2014 de grootste partij in Wijk bij Duurstede, zo werd Jan Burger vorig jaar uitgeroepen tot een van de drie beste wethouders in een kleine gemeente en zo kreeg Wijk bij Duurstede, overigens samen met andere 'SP-bolwerken' als Heerlen, Oss en Vlaardingen, het predikaat Gouden Gemeente voor de manier waarop het gemeentebestuur anticipeerde op de overheveling van zorgtaken van het rijk naar de gemeenten. Dit zijn stuk voor stuk wapenfeiten waarop hij gepast trots is. Voor het maken van de foto's bij dit portret van Jan Burger neemt hij de verslaggever en fotograaf van de Tribune mee naar De Engk, een in de jaren zestig ontwikkelde buurt, en Kasteel Duurstede. 'De Engk is een mooi voorbeeld van inbreiden. Hier worden nieuwe huizen gebouwd en bestaande woningen door nieuwbouw vervangen. Daarbij is de behoefte leidend. Vooral voor ouderen en jongeren in Wijk bij Duurstede

is niet genoeg betaalbare woonruimte. Het beleid is erop gericht die doelgroepen te helpen. Dat hoeft niet alleen te gebeuren door nieuwe wijken te bouwen, dat kan eveneens door bestaande buurten op te knappen. Een gemeentebestuur doet er goed aan ook de ontwikkelingen in andere gemeenten op de voet te volgen. Ga in gesprek met organisaties, zoek voortdurend de dialoog met de inwoners, dring door tot de kern en neem op grond van de bevindingen weloverwogen besluiten, zo heb ik altijd gewerkt.' Kasteel Duurstede is van belang voor het toerisme, een factor van betekenis voor het fotogenieke stadje met zijn rijke historie. 'Toeristische activiteiten hebben een positieve invloed op de leefbaarheid. Wat dat betreft zitten we niet stil, maar het kan nog beter. Daarom hecht ik ook zo veel belang aan de openstelling van de winkels op zondag. De Wijkers gaan 's zondags naar andere plaatsen om boodschappen te doen en vaak hoor ik als ik op een terras zit van dagjesmensen dat er zo weinig te doen is op zondag. Dat kan en moet anders.'

Nieuwe kansen zoeken

Jan Burger mag dan noodgedwongen zijn gestopt als wethouder, zijn betrokkenheid bij het wel en wee in Wijk bij Duurstede en bij de SP is er ondanks de beginnende alzheimer niet minder om. Hij laat zich er evenwel niet over uit hoe moeilijk het voor hem toch moet zijn om zich te schikken in zijn nieuwe rol, net zomin als hij wil praten over zijn gemoedstoestand. Alzheimer of niet, hij zoekt nu als patiënt hetzelfde als hij elf jaar als wethouder heeft gedaan: nieuwe kansen. Op zijn afscheidsreceptie kreeg hij een lang aanhoudende staande ovatie, het regende in die weken bloemen bij Jan en Kirsten Burger. Alle bedankjes en lovende woorden zijn opgeslagen in zijn geheugen en kan hij moeiteloos reproduceren. Zo prees Emile Roemer Jans gedrevenheid. Emile noemde hem een toonaangevende SP'er van het eerste uur en een professional pur sang: 'Jan gooide een steen in de rivier en verlegde de stroom.' Stadsdichter André van Zwieten declameerde: 'Wethouderschap is meesterschap. Zie hoe met uitgekiend beleid Jans motto – solidariteit – gepaard ging met goed Burgerschap.'

Bij Jan Burger vallen persoonlijkheid en achternaam volledig samen. En hij blijft, hoewel van het politieke toneel verdwenen, actief achter de coulissen. Opgeven is geen optie voor Jan Burger. ●

tekst Robin Bruinsma • foto's Cees Wouda

foto Martijn Deuze Zolant

Zwemvesten aan: veiligheid boven alles.

foto Rob Janssen

Showtime: vanuit de schuilplaats de Oude Rijn op.

IN ACTIE VOOR DE GNEPHOEKPOLDER

DE VUURTORENWACHTERS EN DE BOBO-BOOT

De actievoerders van SP en GroenLinks weten het zeker: de gloednieuwe Máximabrug in Alphen aan den Rijn is een voorbode van de dreigende teloorgang van een van de parels van het Groene Hart. Daarom gingen ze op 6 april met motorbootjes de Oude Rijn op en voeren ze dapper de bobo-boot tegemoet.

MOOI IS 'IE WEL, die nieuwe Koningin Máximabrug in Alphen aan den Rijn. Licht turquoise van kleur, breed, elegant én imposant door de contragewichten van het ophaalmechanisme, dat indien nodig de scheepvaart op de Oude Rijn doorgang kan verlenen. Maar wie voor de eerste keer vanuit zuidelijke richting over de Máxima-brug rijdt, komt voor een verrassing te staan. Vlak na de brug duik je meteen naar beneden en word je via een haarspeldbocht weer terug richting zuid geleid. Waarna je uitkomt op de smalle binnenweg tussen Alphen en Koudekerk. Da's toch wel een beetje raar: zo'n hypermoderne designbrug die uitkomt op een landelijk weggetje waar landbouwtractoren af en toe voorop gaan in het verkeer.

De actievoerders geven echter snel uitsluit-sel over dit raadsel. 'Die megalomane brug is gebouwd om er straks een enorme, nog aan te leggen rondweg op aan te laten sluiten', zegt René Driesen, fractievoorzitter van

GroenLinks in Alphen. SP'er Harre van der Nat vult aan: 'En die rondweg is weer nodig om een geplande woonwijk midden in de polder te ontsluiten.' En daar zit 'm de kneep. Want die polder is de zogenaamde Gnephoekpolder, een weids natuurgebied waar vrijstaande molens nog het beeld bepalen en waar volgens kenners wel tachtig soorten vogels te vinden zijn. Deze parel van het Groene Hart zou verloren gaan wanneer het gebied volgebouwd zou worden. Sprake is van zo'n 10.000 woningen. Van der Nat: 'Natuurlijk, de mensen moeten ergens wonen. We zijn ook niet tegen woningbouw – maar wel op deze plek. Er zijn nog genoeg lege plekken in de gemeente om te bouwen. Kijk daar eerst eens serieus naar: inbreiding in plaats van uitbreiding.'

Er gaan allerlei geruchten in Alphen. Over projectontwikkelaars en grondspeculanten die op de loer liggen. Over het college van B&W, dat de keuze voor bouwen in de

Gnephoek allang gemaakt zou hebben en in iedere klapscheet een argument ziet om juist dit gebied vol te bouwen. Zelfs de vluchtelingenstroom naar Nederland en de 'kans' om de regio rondom Schiphol te ontlasten werden erbij gehaald om te motiveren dat het hier – en alleen hier – moet. Nog zo'n 'kans' volgens de gemeente: duurzame nieuwbouw in de Gnephoekpolder. Tja, waar anders?

Het is het aloude liedje van de Nederlandse ruimtelijke ordening. Overheden worden niet moe om het belang van de natuur te onderstrepen, maar ondertussen zetten ze met behulp van beleidstoverwoorden als 'duurzaamheid' en 'win-winsituaties' de deur wagenwijd open voor het volbouwen van diezelfde natuur. De winst: landelijk wonen voor hen die de stedelijke drukte willen (en kunnen) ontvluchten en bedrijven op 'zichtlocaties' langs de snelwegen. De kosten: de teloorgang van de open groene ruimte.

foto Martijn Deuze Zolandt

Doel in zicht: de Avifauna V.

foto Martijn Deuze Zolandt

Spandoek aan de Máximabrug: doorvaart versperd.

Zwemvesten

Het is drie uur 's middags als de actievoerders zwemvesten aantrekken en in twee motorbootjes plaatsnemen. De vaartuigjes zijn vanaf de Oude Rijn niet te zien; ze liggen verdekt opgesteld in een kleine inham.

Alleen een cameraploeg van Omroep West lijkt weet te hebben van de actie. Het wachten is op het seintje dat de rondvaartboot gaat varen. Want op die boot, de Avifauna V, zitten de bobo's: de wethouders, de gedeputeerde en andere hoogwaardigheidsbekleders die de Máximabrug officieel gaan openen door er onderdoor te varen. Vanuit de oostkant moeten ze komen om de brug feestelijk in te wijden, terwijl de Groen-Linksers en SP'ers ten westen van de brug liggen. 'Het gaat ons niet om het verstoren van een feestje. We willen aandacht vragen voor het behoud van het groene karakter van het Groene Hart', zegt Harre van der Nat. Dan krijgt hij een telefoontje: de Avifauna V is uitgevaren. Prompt worden de motortjes van de actiebootjes gestart en gaat het de Oude Rijn op. Dat blijkt goed getimed, want de bootjes zijn net iets eerder bij de Máximabrug dan de bobo-boot. Vier actievoerders klimmen vervolgens tegen de dukdalven van de brug omhoog en versperren de doorvaart met een groot spandoek met de tekst 'Handen af van de Gnephhoek'. De bobo-boot moet stoppen en ligt machteloos stil op het water. Dan beginnen de kleine bootjes rondjes om de Avifauna V te varen. Met megafoons worden de bobo's getraakteerd op het standpunt van de actievoerders. Intussen heeft ook de vereniging 'Maak het Hart niet hard', bestaande uit verontruste inwoners van

foto Rob Janssen

Fakkels voor het Groene Hart.

foto Martijn Deuze Zolandt

Imposant, maar 'megalomaan': de Máximabrug

Alphen, zich bij de actie gevoegd. Na een minuut of tien komt de bobo-boot langzaam weer in beweging, begint een beetje aan te dringen. De actievoerders begrijpen het signaal. Het spandoek wordt losgemaakt, zodat de doorvaart weer vrij is. De activisten

op de motorbootjes ontsteken ter afsluiting fakkels en varen daarmee, als een soort vuurtorenwachters, nog een laatste rondje. Vuurtorenwachters van het Groene Hart. ●

tekst Rob Janssen

ANNE-MARIE MINEUR PRAAT MET TEXTIELARBEIDERS

‘MENSEN IN SRI LANKA VERDIENEN MEER DAN PAPIEREN VOORUITGANG’

SP-Europarlementariër Anne-Marie Mineur heeft een bezoek gebracht aan Sri Lanka. Zij stelt vast dat werknemers in onder andere de kledingindustrie nog weinig merken van volgens de EU verbeterde mensen- en arbeidsrechten.

De Democratische Socialistische Republiek Sri Lanka is een eiland in de Indische Oceaan, ten zuiden van India. Er wonen ongeveer 22 miljoen mensen. Kleding en textiel zijn goed voor 70 procent van de industriële export – vooral naar de VS en naar de Europese Unie. Volgens cijfers uit 2008 leeft bijna een kwart van de bevolking onder de armoedegrens. Er was een jarenlange burgeroorlog tussen de Tamil Tijgers en de voornamelijk uit Singalezen bestaande regering. In 2009 hebben de Tamil Tijgers zich overgegeven, maar van echte vrede en gelijke behandeling van Tamils is nog geen sprake. Juist mensenrechtenschendingen ná de overgave, in 2010, leidden ertoe dat de speciale handelsrelatie met de EU ‘GSP-plus’ door de EU werd opgeschort.

Er was veel interesse van de pers voor het bezoek van Lola Sánchez (tweede van links) en Anne-Marie Mineur (midden).

2006: werknemers in de vrijhandelszones GSP-plusstatus aan Sri Lanka.

DE BELANGEN VAN WERKNEMERS staan in de Europese Unie niet bepaald op de eerste plaats. De Grieken weten dat de euro en de belangen van Noord-Europese banken voorgaan; havenarbeiders en vrachtwagenchauffeurs weten al jaren dat de interne markt in Brussel belangrijker wordt gevonden dan de vraag of zij een fatsoenlijk loon uitbetaald krijgen. Maar soms kan de EU een positieve rol spelen bij het bevorderen van rechten van werknemers. Bijvoorbeeld als de EU een land speciale handelsrechten toekent. Zo wil de EU aan Sri Lanka de GSP-plusstatus weer toekennen. Dat betekent dat het land onder de regels van het *Generalised Scheme of Preferences* handel

mag drijven met de EU. Kort gezegd: onder meer door geen importheffingen te vragen heeft Sri Lanka gemakkelijker toegang tot de Europese markt van 500 miljoen consumenten. Dat is uiteraard in het belang van de bedrijven daar. Maar omdat de toekenning van GSP-plus aan allerlei mensenrechten en arbeidsrechten en milieu-voorwaarden is gekoppeld, kan het ook een grote rol spelen bij het verbeteren van de omstandigheden van arbeiders in het land. ‘Kán een grote rol spelen’, benadrukt SP-Europarlementariër Anne-Marie Mineur na terugkomst uit Sri Lanka. Zij ging met vakbondsorganisaties, met mensen van de organisatie Schone Kleren Campagne en

met collega Lola Sánchez van de Spaanse partij Podemos kijken hoe het met werknemersrechten is gesteld in vooral de kledingindustrie daar. Mineur: ‘Op papier worden er grote stappen gemaakt voor werknemers. Het recht om je te verenigen in vakbonden, bescherming tegen intimidatie, uitbuiting en mensenrechtenschendingen: een land moet aan redelijk strenge eisen voldoen om de voorkeursbehandeling van GSP-plus te krijgen. Maar het papier is geduldig en wij zijn zelf gaan kijken hoe het in de praktijk is.’

Hoe het er echt aan toe gaat

De Europese Commissie en het Europees

Parlement kijken bij toekenning vooral of Sri Lanka alle verdragen heeft geratificeerd (bekrachtigd) waarin die werknemers- en mensenrechten zijn vastgelegd. Tijdens het bezoek sprak Mineur niet alleen met ministers en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, maar juist ook met mensen van de vakbond en met werknemers zelf. Mineur: 'Want dan kom je erachter hoe het er echt aan toe gaat. Ja, het land heeft de vereiste verdragen geratificeerd, maar tegelijk merken werknemers daar weinig van. Ik sprak met twee meisjes van achttien jaar. Zij staan 's ochtends om vier uur op, moeten twee uur reizen met de bus om daarna negen uur lang, staand, kleding te maken – de shirts die je in Nederland koopt. Dan weer twee uur terug in de bus. Ze moeten voldoen aan

productienormen. Die zijn bepaald op basis van het hoogste wat iemand ooit gehaald heeft, naar boven afgerond. Haal je die norm niet – en logischerwijze haalt bijna niemand die ooit – dan wordt je salaris gekort. Dat salaris is toch al niet voldoende om een gezin van te onderhouden. Ze werken 26 dagen per maand. Mis je één dag, wegens ziekte of welke reden dan ook, dan krijg je die maand je aanwezigheidspremie niet en kom je onder het minimumloon uit.'

'Vakbondsleden flink onder druk'

De situatie van de meisjes blijkt helaas geen uitzondering. Mineur kan geen namen noemen en al helemaal geen foto's tonen van de werknemers. Ontslag, en dus helemaal geen geld, is nog altijd erger dan net genoeg verdienen om niet te verhongeren. Mineur: 'We spraken met vakbondsleden die flink onder druk worden gezet om hun vakbondsactiviteiten te stoppen. Zo wordt mensen geld beloofd als ze hun lidmaatschap opzeggen. Een moeilijke keuze als je constant op de rand van absolute armoede zit. Werkgevers die zelf vakbonden oprichten, die uiteraard met alles akkoord gaan. Ontslag als je vakbondslid blijkt, intimidatie: het is de norm in Sri Lanka.' Dit terwijl het land netjes de verdragen van ILO, de internationale vakbondsorganisatie, heeft ondertekend. Het naleven van zulke verdragen wordt volgens Mineur nog moeilijker door de vrijhandelszones in het land, waar bedrijven worden gelokt met extra lage belastingen, minder regels en dus ook minder controles en inspecties. Mineur: 'Een onaangekondigde inspectie kan daar niet. Zo is controle op arbeidsomstandigheden onmogelijk.'

De helft naar de werknemers

Gewapend met de informatie van de mensen op de werkvloer, sprak Mineur met de minister van Arbeid van Sri Lanka, John Seneviratne. 'Tijdens het gesprek waren wij duidelijk over onze grote zorgen over de mensen- en arbeidersrechten. Seneviratne hield zich eerst vooral op de vlakke. Maar na een tijdje kwam hij met de toezegging om de winst die de GSP-plusstatus Sri Lanka oplevert (namelijk geen heffingen meer bij export naar de EU) voor de helft aan werknemers toe te laten komen. Dat is een hard getal, waar de regering op af te rekenen is. De Simrin Singh, de Sri Lankaanse directrice van de ILO, de internationale arbeidsorganisatie van de Verenigde Naties, zag wel mogelijkheden in dit idee.'

Stok achter de deur blijft nodig

Mineur kwam dus met gemengd nieuws terug uit Sri Lanka. Hoofdconclusie: in de

praktijk komt nog veel te weinig terecht van mensenrechten en werknemersrechten, ondanks dat Sri Lanka netjes allerlei verdragen heeft ondertekend. Mineur en haar Spaanse collega dienden dan ook een voorstel in om de status nóg niet toe te kennen. Mineur: 'Er is nog alleen maar vooruitgang op papier. Als de status binnen is, is de stok achter de deur weg. Dan ben ik bang dat het ook echt bij papieren vooruitgang blijft.' Aan de andere kant: de toezegging van de minister van arbeid om de helft van de 'winst' aan de werknemers toe te laten komen, is concreet en volgens lokale vakbondsbestuurders goed controleerbaar te maken. Mineur heeft het voorstel van de minister doorgegeven aan de Eurocommissaris Malmström met het dringende advies daar werk van te maken. De mensen in Sri Lanka kunnen elke echte vooruitgang heel goed gebruiken.

'Het leeft daar nu, er is ruimte'

Mineur verwacht dat er stappen te maken zijn: 'De GSP-plusstatus brengt heel wat teweeg in Sri Lanka. Tijdens het bezoek waren journalisten erg geïnteresseerd. Toen na terugkomst bleek dat wij gingen voorstellen de toekenning uit te stellen, vloog een van hun ministers naar Brussel – om onder anderen mij op andere gedachten te brengen. Dat is hem niet gelukt trouwens.'

Helaas stemde het Europees Parlement tegen het voorstel tot uitstel van Mineur en Sánchez. Zelfs de sociaaldemocraten, die eerder bij monde van oud-vakbondsvoorzitter Agnes Jongerius nog ernstige twijfels uitten over de situatie in Sri Lanka, stemden tegen uitstel – inclusief Jongerius. Zo kennen we Brussel weer? Mineur zucht: 'Misschien wel. Maar ik ben nog niet klaar. Binnenkort heb ik een gesprek met Malmström. Daar zal ik haar nog eens met de neus op de feiten drukken en haar vragen de concrete toezeggingen van de arbeidsminister op te pakken. We zeggen altijd dat dit soort verdragen voor betere omstandigheden in die landen zorgen. Dat kán, zoals ik al zei. Maar dan moet je wel kijken naar wat er op de werkvloer gebeurt en échte, niet papieren, vooruitgang controleren en als voorwaarde stellen. Het leeft daar nu, er is ruimte. Ga ermee aan de slag!' •

tekst Diederik Olders

demonstreren tegen het verlenen van de

Ontslag, en dus helemaal geen geld, is nog altijd erger dan net genoeg verdienen om niet te verhongeren

APPROVAL RATING

Approval rating = goedkeuringcijfers
'This should give me a boost!' = 'Hiermee kom ik wel weer hoger'

Illustratie Tjeerd Royaards HollandseHoogte ©

DE MILITAIRE AANPAK WERKT AVERECHTS

'EEN NIEUWE KOUDE OORLOG LIJKT UITGEBROKEN'

SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut roept mensen op om eind mei in Brussel tegen de agressieve bommenpolitiek van Trump en de NAVO te demonstreren. Karabulut: 'Je krijgt soms de indruk dat de NAVO geen kans onbenut laat om meer olie op het vuur te gooien.'

‘Nederlandse piloten oefenen nog altijd in het afwerpen van kernbommen, dat is te gek voor woorden’

› Je bent in de nieuwe SP-fractie woordvoerder Buitenlandse zaken. Blij met deze zware taak?

‘Ik vind het eervol dat ik namens de SP het woord mag voeren over oorlog en vrede en internationale solidariteit. Natuurlijk ga ik samen met team buitenland mijn stinkende best doen om de grote schoenen te vullen die Harry van Bommel heeft achtergelaten.’

› Je mag meteen aan de slag in een schijnbaar explosieve internationale situatie.

‘Zeg dat wel. De internationale verhoudingen staan op scherp, het kapitaal verwoest het leven van miljoenen mensen en extreemrechts wint terrein. Wij willen een andere wereld en hebben alle recht van spreken.’

› Hoe zie jij hierin de rol van de nieuwe president van de VS, Donald Trump?

‘Trump presenteerde zichzelf tijdens de campagne als de anti-interventionistische kandidaat. Dat was een van de niet-deprimerende aspecten aan zijn campagne. Maar aanhoudende kritiek dat de Russische president Poetin ‘The Donald’ aan een overwinning zou hebben geholpen, gecombineerd met een snel tot een historisch dieptepunt dalend vertrouwen in zijn leiderschap, heeft hem in rap tempo omgetoverd tot dé oorlogspresident. Op werkelijk alle fronten is er niet minder, maar juist meer interventie en militair machtsvertoon.

Recent waren er de kruisraketten op een Syrische luchtmachtbasis, terwijl er nog geen serieus bewijs was overhandigd dat het Assad-regime verantwoordelijk was voor de gifgasaanval waarvoor het een vergelding zou zijn. Op Afghanistan werd uit het niets de grootste conventionele bom ooit afgegooid. Trump zoekt daarnaast de confrontatie met Noord-Korea. Ook zijn er voorbeelden van Amerikaanse aanvallen in Syrië en Irak, waarbij vele honderden burgers om het leven kwamen, en is de geheime oorlog met onbemande vliegtuigen, drones, in een land als Jemen enorm opgevoerd.

De Amerikanen overwegen op dit moment zelfs de militaire steun aan Saudi-Arabië, die al erg omvangrijk is, nog verder op te voeren. Dit terwijl het land de ene na de andere gruwelijke oorlogsmisdaad begaat in buurland Jemen, waar al twee jaar een wrede oorlog woedt. Het gevolg: meer ellende in de landen waar de Amerikaanse bommen onschuldige slachtoffers maken. Maar ook hogere ‘approval ratings’ (goedkeuringscijfers op basis van peilingen –red.) voor de president en, laten we dat ook niet vergeten, nog meer inkomsten voor wapenproducenten.’

› Hij was NAVO-kritisch, maar lijkt nu te draaien. Wat heeft dat voor gevolgen?

‘De gevolgen van deze draai – net als overigens de houdbaarheid daarvan – laten zich moeilijk raden. Als de nieuwe Amerikaanse president ergens in grossiert, is het wel in onvoorspelbaarheid. Bij wijze van spreken kan hij morgen net zo gemakkelijk weer kritische uitlatingen doen over de NAVO. Het lijkt soms wel alsof de machtigste man op de wereld vooral reageert – lees: twittert – op

het laatste nieuws. Dat gaat dan overigens vaak om nieuws afkomstig van tv-zenders of websites die niet bepaald bekend staan om hun objectiviteit.’

› Hij noemde de NAVO verouderd.

‘Veel van de kritiek van Trump op de NAVO gaat over vermeende achterstallige betalingen door Europese landen. Zo kreeg Bondskanselier Merkel onlangs een ‘rekening’ gepresenteerd van 345 miljard euro die Duitsland de NAVO nog verschuldigd zou zijn. Er is uitgerekend dat dit bedrag voor Nederland zou oplopen tot 63 miljard euro. Het moge duidelijk zijn dat dit bedrag nooit overgemaakt gaat worden! Ook bekritiseert Trump het bondgenootschap omdat het zich onvoldoende zou richten op terrorismebestrijding. Dat is bizar, want als de door president Bush in 2001 ontketende wereldwijde ‘Oorlog tegen het Terrorisme’ één ding duidelijk heeft gemaakt, is het dat bommen terrorisme niet tegen kunnen gaan. Sterker, de trieste realiteit is dat de oorlogen in Afghanistan, Irak en elders in het Midden-Oosten hebben geleid tot meer onveiligheid,

Foto Rob Voss

‘STOP DE NAVO, STOP TRUMP’

Sadet Karabulut en andere SP'ers zijn op 24 en 25 mei bij een demonstratie en ‘tegetop’ tijdens de NAVO-top in Brussel, waar ook Trump aanwezig zal zijn. Karabulut roept iedereen op om mee te komen: ‘Wij willen niet nog meer agressieve oorlogen met miljoenen mensen op de vlucht. Wij willen niet dat onze planeet wordt verwoest. Wij willen geen groeiend racisme, seksisme en uitsluiting. Stop de NAVO, stop Trump. Laat je stem horen, doe mee met het verzet!’

Je kunt meereizen met bussen, georganiseerd door Oorlog is geen Oplossing: <http://oorlogisgeenoplossing.blogspot.nl/>

‘Pak de oorzaken van humanitaire crises en conflicten aan’

foto Nynke Vissia

VREDESBOMMEN?

Merel Stoop is voorzitter van ROOD, jong in de SP. Onder de vlag van #NietInMijnNaam levert ROOD een bijdrage aan de vredesbeweging. Op hun facebookpagina verwerpen de SP-jongeren de ‘logica’ van het bestrijden van bommen met bommen. Stoop: ‘De Nederlandse regering doet net alsof Nederlandse bommen bijdragen aan vrede. Maar dat is onzin! De Syriërs zitten helemaal niet te wachten op nog meer oorlog en geweld. President Trump belofde zijn aanhangers: “Bomb the shit out of them.” En dat doet hij nu. Ongelooflijk dat Nederland dit steunt.’ Stoop hoopt dat jongeren die de boodschap van #NietInMijnNaam steunen, ook in Brussel van zich komen laten horen op 24 mei.

meer instabiliteit en veel meer terrorisme, ook in het westen. De militaire aanpak werkt averechts.’

› De SP deelt zijn kritiek dus niet?

‘Wij staan zeer kritisch tegenover de NAVO. De huidige ontwikkeling naar een wereldwijd opererend bondgenootschap als offensieve en agressieve interventiemacht moet worden gekeerd. Daarom zijn wij tegen de NAVO-missie in Afghanistan en waren we in 2011 tegen de NAVO-interventie in Libië. Ook hebben we hele grote zorgen over de opstelling van de NAVO in het hoogopgelopen conflict met Rusland, waarmee een nieuwe Koude Oorlog lijkt uitgebroken. Je krijgt soms de indruk dat de NAVO geen kans onbenut laat om meer olie op het vuur te gooien, bijvoorbeeld door het plaatsen

van militairen in Oost-Europa, aan de grens met Rusland.

De SP wil dat de NAVO haar nucleaire doctrine laat varen en dat Amerikaanse kernwapens van Nederlandse bodem verdwijnen. Dat Nederlandse piloten vandaag de dag nog altijd oefenen in het afwerpen van deze bommen is te gek voor woorden.’

› Welke adviezen heb je aan de coalitie-onderhandelaars over het buitenlandbeleid van Nederland?

‘Te veel om op te noemen. In het algemeen valt me op dat in het buitenlandbeleid heel veel aan symptoombestrijding wordt gedaan. Grondoorzaken van veel humanitaire crises en conflicten in de wereld, denk bijvoorbeeld aan extreme ongelijkheid en

armoede, oneerlijke handel en klimaatverandering, blijven vaak buiten beeld. Daar moet verandering in komen.

Los daarvan is van het grootste belang dat Nederland niet automatisch achter de VS aanloopt, zoals onlangs nog bij de onbezonnen aanval op Syrië. De eerste maanden van het presidentschap van Trump geeft daar ook alle aanleiding toe. Het zou goed zijn als Nederland zich veel kritischer op zou stellen richting de slepende, in feite permanent geworden ‘Oorlog tegen het Terrorisme’ en dat niet meegegaan wordt in de nieuwe Koude Oorlogslogica.’ ●

tekst Jip van Dort en Diederik Olders

De vredesmuur, gemaakt door jongeren tijdens het #NietInMijnNaam-Festival afgelopen zomer.

Foto: ROOD, Groningen©

> FIJN, EEN PEGIDA-MARS!

Op initiatief van ROOD, jong in de SP en DWARS van GroenLinks, is een extreem-rechtse demonstratie van Pegida tegen islam en vluchtelingen omgedoopt tot een sponsorloop voor de bed-, bad- en broodvoorziening in Groningen. ROOD-woordvoerder Floor Mertens vertelt dat 300 mensen, de SP in Groningen en de FNV de demonstranten 'gesponsord' hebben. Hoe meer demonstranten, hoe meer geld voor

de opvang van de mensen die deze demonstranten weg willen hebben. Elke Pegida-demonstrant was daardoor 105 euro waard. Het totaalbedrag kwam op 3680 euro. De snelle rekenaar kan daaruit opmaken dat er per demonstrant meer dan acht Groningers waren die van een lelijke boodschap een mooie wilden maken. Mertens: 'Zij hebben zich daarmee uitgesproken vóór tolerantie en tegen haat.'

> VAN DIJK: 'OPEN ONMIDDELIJK DE SOCIALE WERKPLAATSEN'

Er is minstens 400 miljoen euro reparatiegeld nodig om te voorkomen dat werknemers uit de sociale werkvoorziening in de bijstand belanden. Dat stellen 234 wethouders in een brandbrief. Sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 moeten mensen met een arbeidsbeperking zoveel mogelijk bij een gewone werkgever aan de slag, maar dat is onhaalbaar zonder extra

geld voor begeleiding. SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk: 'De invoering van de Participatiewet was gedreven door een ordinaire bezuiniging van 1,7 miljard euro. Dat zoveel wethouders nu de noodklok luiden, toont aan dat de wet faalt. De sociale werkplaatsen moeten onmiddellijk weer open voor nieuwe aanmeldingen.'

> ERDOGAN NIET BLIJ MET VERSCHERPT TOEZICHT

'Een politiek besluit dat oneerlijk en verkeerd is.' Zo noemt de Turkse regering het besluit van de Raad van Europa om Turkije onder verscherpt toezicht te plaatsen. Deze Raad – met 47 lidstaten, waaronder Turkije – gaat in beeld brengen waar in Turkije mensenrechten worden geschonden en waar het beleid van president Erdogan indruist tegen Turkijes verplichtingen om de regels van een democratische rechtsstaat te respecteren.

Tiny Kox, voorzitter van de SP-Eerste Kamerfractie, is ook voorzitter van de fractie van Verenigd Europees Links in de Raad van Europa. Volgens hem heeft die linkse fractie hard gewerkt om een meerderheid te krijgen voor het verscherpte toezicht. Erdogan is er niet blij mee. Kox: 'Dat de autoriteiten in Turkije nu moord en brand schreeuwen, bewijst juist hoe belangrijk ons besluit is.'

LILIAN MARIJNISSEN heeft staatssecretaris Van Rijn aan de tand gevoeld over zijn plannen om de **Kindertelefoon** voortaan door afzonderlijke gemeenten te laten financieren in plaats van uit een centraal fonds. Zij vreest administratieve chaos en organisatorische moeilijkheden die het einde zouden kunnen betekenen voor deze laagdrempelige vorm van jeugdhulp.

DE SP BREDA PROBEERT te voorkomen dat een **ernstig zieke man zijn huis uit moet**, nu de instelling waarin hij al twintig jaar woont zich op 'een andere doelgroep' wil gaan richten.

VOOR HUURDERS is Nijmegen **de goedkoopste stad van Nederland**. Daarmee heeft de SP Nijmegen een belangrijk doel uit haar verkiezingsprogramma gerealiseerd.

MET DE LEUS 'Een guppie gooi je toch ook niet in de Noordzee!' strijdt de SP Oss tegen **dreigende sluiting van den Bongerd**: een veilige, kleinschalige school voor kwetsbare kinderen.

> CEM LACIN: MARKTWERKING SPOOR GEPASSEERD STATION

PvdA-staatssecretaris Dijkma dreigt de NS met nóg meer marktwerking als de problemen met de hogesnelheidslijn niet snel opgelost worden. SP-Tweede Kamerlid Cem Lacin noemt dit vuur met vuur bestrijden: 'Stilvallende treinen, uitgevallen diensten en reizigers die als haringen in een ton over een miljoenen kostend spoor worden vervoerd, zijn aan de orde van de dag. De SP wil dat het openbaar vervoer over het spoor weer een publieke dienst wordt. Zo krijgt de reiziger snel en betrouwbaar openbaar vervoer.'

> AD MEIJER NAAR FLEVOLAND

Ad Meijer vertrekt uit de gemeenteraad van Amersfoort en Provinciale Staten van Utrecht om gedeputeerde in Flevoland te worden. Hem werd gevraagd de door het overlijden van Arie Stuijvenberg beschikbaar gekomen functie in te vullen. Meijer stond eerder op plek 20 van de SP-kandidatenlijst voor de Tweede Kamer. 'Zo kan het lopen in de politiek, hier had ik geen rekening mee gehouden.'

> SP VRAAGT AKZO-AANDEELHOUDERS RUG RECHT TE HOUDEN

In de laatste week van april zijn de aandeelhouders van verf- en chemiebedrijf AkzoNobel bij elkaar gekomen. SP-Tweede Kamerlid Maarten Hijink was daar aanwezig en sprak de aandeelhouders toe. Zijn inleiding leverde gelach en applaus op in de zaal: 'Ik spreek hier namens de aandeelhouder de Socialistische Partij. Het

is er één en daar zijn we trots op.' Dat ene aandeel maakt namelijk wel dat Hijink de aandeelhouders heeft kunnen wijzen op het langetermijnbelang van een bedrijf als AkzoNobel. Er is sprake van een mogelijke vijandige overname door een buitenlandse investeerder. Dat betekent dat de aandeelhouders zonder overleg met de bedrijfslei-

ding of tegen hun advies in een interessant bod krijgen op hun aandelen, zodat de vijandige overnemer de meerderheid en dus de macht krijgt over het bedrijf. Dat loopt regelmatig uit op het ontmantelen van zo'n bedrijf, het verkopen van de meest lucratieve onderdelen en het ontslag van werknemers.

'Een bedrijf is niet een snelle geldmachine'

Hijink vroeg de aandeelhouders hun rug recht te houden en niet in te gaan op een op korte termijn interessant vijandig bod: 'Een stukje verderop zitten 500 trotse medewerkers van AkzoNobel deze vergadering te volgen. Wat mij betreft staan zij voor de 47.000 werknemers die voor dit prachtige bedrijf werken. Zij kunnen u vertellen wat het belang is van dit bedrijf. Dat is niet de waarde van dit moment, maar de vraag hoe we op de lange termijn duurzaam en gezond winstgevend blijven. Ook de aandeelhouders zouden waarde moeten hechten aan de lange termijn, en moeten deze onderneming niet als een snelle geldmachine zien. Laten we de toekomst niet op het spel zetten.'

'Een stem voor werknemers'

De SP wil extra bescherming van Nederlandse bedrijven tegen dit soort overnames. Hijink tegenover de NOS: 'Belangrijke bedrijven van ons land moeten beschermd worden. We willen daarom ook een stem voor werknemers bij een potentiële overname. Dat zou wettelijk verankerd moeten worden.' Of daar een Kamermeerderheid voor is, moet nog blijken. Wel zeggen veel partijen voor meer bescherming te zijn.

foto: Maarten Hijink

AkzoNobel-medewerkers bij Histor-verf tonen hun onrust: 'Worden onze banen geschiedenis?'

> EUROPARLEMENTARIËRS BLIJVEN ONDOORZICHTIG OVER KANTOORUITGAVEN

Het Europees Parlement heeft veel voorstellen uit een rapport van SP-Europarlementariër Dennis de Jong over de verantwoording van de uitgaven van het EP in 2015 overgenomen. Zo wordt het mogelijk voor Europarlementariërs op de officiële website van het EP hun agenda's op te nemen, zodat bijvoorbeeld duidelijk wordt met welke lobbyisten zij contact hebben. Er komen strengere regels voor de subsidies aan Europese politieke partijen en stichtingen en het toezicht op hun uitgaven wordt versterkt. De Jong: 'Op tal van punten hebben we afspraken kunnen

maken over meer efficiency, resultaatgericht werken en meer transparantie. Als het echter om de belastingvrije vergoedingen gaat die Europarlementariërs voor allerlei uitgaven krijgen, blijven mijn collega's weigeren verantwoording af te leggen. Kennelijk komt het dan te dichtbij'.

Halve ton per jaar

Europarlementariërs ontvangen meer dan 50.000 euro per jaar voor algemene onkosten. De Jong: 'We hebben nog eens duidelijk kunnen maken dat het hier geen persoonlijk salaris betreft. Ook worden de

regels aangescherpt voor welke uitgaven je deze vergoeding mag gebruiken. Dat is winst. Maar ik vind het onbegrijpelijk dat het Europees Parlement niet heeft ingestemd met mijn voorstel Europarlementariërs te verplichten om hun uitgaven door een accountant te laten controleren en hierover op hun webpagina op de site van het Europees Parlement informatie te verstrekken.' Hoewel het dus nog niet verplicht is, laat De Jong zijn onkosten wel controleren en stort hij niet gebruikte vergoedingen gewoon terug.

foto: archief SP Woerden©

> LAAT HET GROENE HART NIET BARSTEN

Op 24 april heeft de SP Woerden samen met Progressief Woerden een bewonersavond gehouden over gasboringen. Maar Woerden ligt toch niet in Groningen, zult u denken. Inderdaad, maar het is mogelijk dat er olie- en gaswinning in kleine velden in het Groene Hart gaat plaatsvinden. SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman was aanwezig op de avond. Zij kan putten uit jarenlange ervaring met actievoeren samen met mensen die in Groningen de gevolgen van gasboringen hebben ervaren. Beckerman waarschuwde de Woerdenaren

dat ze als bewoners tegenover olie- en gasbedrijven met enorme budgetten komen te staan. En dat als zij de handen niet ineenslaan, de overheid mogelijk ook niet veel voor ze doet. Dat is de ervaring van de Groningers. Onder de noemer 'Laat het Groene Hart niet barsten' hebben alle politieke partijen in Woerden zich verenigd om 'Groningse' taferelen te voorkomen.

 Er is een petitie gestart: laathetgroenehartnietbarsten.nl

> GEEN RACEBAAN MEER

Op initiatief van de SP in Heerlen zijn door bewoners 300 handtekeningen verzameld om het verkeer op de 'racebaan' Kasteellaan af te remmen. SP-wethouder Peter van Zutphen zegde na overhandiging van de handtekeningen toe dat er snel tijdelijke maatregelen komen, en dat het in 2018 een 30-kilometerzone wordt.

> VIEZE ENERGIESLURPERS

Het Noord-Hollands provinciebestuur gaat rondrijden in vieze diesels. Een voorstel van onder meer de SP om elektrische auto's aan te schaffen, in plaats van BMW's met energielabel D als nieuwe dienstauto's is geblokkeerd door een meerderheid van PvdA, CDA, D66 en VVD.

> VIEZE SUBSIDIE-SLURPERS

SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman is verbijsterd dat Nederland alleen al in 2015 negen miljard subsidie gaf aan vervuulende, fossiele energie. Zij heeft minister Kamp om uitleg gevraagd: 'De wereld gaat kapot, in Groningen is een ramp gaande vanwege de gaswinning. Nu blijkt dat er een enorme subsidie gaat naar vervuulende energie. Dat is bizar en moet snel stoppen.'

foto: Suzanne van de Kerk

COLUMN

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

BEETJE RESPECT GRAAG VOOR DE BRITTEN

Of de Britten er verstandig aan doen om de Europese Unie te verlaten, is vooral een vraag voor de Britten zelf. In het Europees Parlement denken sommige collega's daar echter heel anders over. Die zijn nog steeds in shock, omdat voor het eerst een lidstaat de EU vaarwel wil zeggen. En dus vinden ze dat de Brexit een afschrikwekkend voorbeeld moet worden: de Britten moeten zoveel ellende krijgen, dat verder niemand het meer in zijn hoofd haalt om te dreigen met vertrek uit de EU.

De Brusselse 'bubble' laat zich hiermee lelijk in zijn kaarten kijken: in plaats van te zoeken naar een oplossing die voor inwoners in

zowel de EU-lidstaten als in Groot-Brittannië voordeel oplevert, gaan we straf uitdelen aan de ondankbare Britten.

Wat mij betreft, tonen we respect. In 2005 zeiden de Franse en Nederlandse kiezers Nee tegen de Europese Grondwet. Vorig jaar zeiden de Nederlandse kiezers Nee tegen het verdrag met Oekraïne. In beide gevallen werden de plannen gewoon doorgevoerd, met een paar cosmetische aanpassingen. Wat je ook kunt vinden van de Britse Conservatieven, het Nee van de Britten tegen het EU-lidmaatschap wordt wel serieus genomen. Dat heet volgens mij democratie.

Vanuit wederzijds respect kunnen we best harde onderhandelingen voeren. Het is niet de bedoeling dat Nederland nog meer gaat betalen aan de EU, omdat de Britten vertrekken. Het Verenigd Koninkrijk moet ook geen belastingparadijs voor multinationals gaan worden, waarmee de Britse premier al heeft gedreigd. En we moeten de Britse burgers in de EU en de burgers van de EU-lidstaten in het Verenigd Koninkrijk snel zekerheid geven of ze mogen blijven wonen en werken waar ze nu zijn. Dat zijn gewoon zakelijke onderhandelingen en daar passen termen als 'straf' voor de ondankbare Britten niet bij.

LINKSVOOR

GROTE VRIENDELIJKE NERD

Jan Breur (35) is gemeenteraadslid en mede-oprichter van de SP Veenendaal. Of het nou gaat om betaalbare huren, goede zorg, het redden van een poppodium of een onderwerp als vreedzaam samenleven: Jan zet zich ervoor in. Niet alleen in de raadszaal maar ook daarbuiten, als organisator van acties, discussie-avonden en demonstraties. 'Het bevalt me goed hier, Veenendaal is een prachtige gemeente. Je hebt zowel leuke winkels en gezellige cafeetjes als natuur binnen handbereik. Ik wandel en fiets er graag, alleen of samen met mijn vrouw.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Hoelang ben je al lid van de SP?**

'Sinds 2001. Ik kreeg een foldertje van ROOD tijdens de Megafestatie, een groot jongeren-evenement in de Jaarbeurs. Het leek me wel een leuke, actieve club en ik was in die tijd dj op gabberavonden. Daarom ik heb ze gemaïld of ze het leuk zouden vinden als ik eens kwam draaien. Zo rolde ik erin.'

› **Je noemde jezelf indertijd terror-dj. Ben je zo gevaarlijk?**

'Welnee. Ik ben eerder een grote, vriendelijke nerd. Terror en hardcore zijn stromingen in de house-muziek. Mijn vrouw heeft er niets mee, die noemt het stampmuziek. Gelukkig heb ik een vrij brede muzieksmaak, dus ik draai mijn herrie wel als zij niet thuis is.'

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**

'Ik werk voor een onderzoeksbureau dat gespecialiseerd is in consumentenonderzoek in de breedste zin van het woord. Dat gaat van smaaktestjes op straat tot aan een tevredenheidsonderzoek in opdracht van de rechtbank. Het onder-

vragen van mensen is een kunst op zich, je hebt aardig wat mensenkennis nodig om de juiste toon te treffen.'

› **Wat haalt de kapitalist in jou naar boven?**

'Stripboeken en films, vooral van superhelden. Waar ter wereld ik ook ben, als ik een stripboekenwinkel zie dan moet ik even naar binnen.'

› **Op zoek naar Superman.**

'Nee joh, dat vind ik eerlijk gezegd maar een laffe sukkel. Ik ben meer van series als de X-Men. Dat zit ook vol avonturen, maar gaat bijvoorbeeld ook over vooroordelen en maatschappelijke onrust.'

› **Wat is je favoriete plek op de wereld?**

'Berlijn. Een leuke stad met veel groen en heel veel historie – en bovendien de stad van de eerste vakantie samen met mijn vrouw, toen nog mijn vriendin.' ●

‘ÚS FERLOSSER STREED VOOR EEN HEMEL OP AARDE’

RONALD BEZOEKT

WIE Ronald van Raak (1969), SP-Tweede Kamerlid, woordvoerder Binnenlandse Zaken en Veiligheid

BEZOEKT Domela Nieuwenhuis Museum, Heerenveen

› Waar ben je geweest?

‘In het Domela Nieuwenhuis Museum. Dat is een klassiek museum, gevestigd in het Museum Heerenveen. Het gaat over het leven en werk van een van de grondleggers van het socialisme in Nederland. Domela Nieuwenhuis was een prediker, die zijn geloof verloor en vervolgens ging strijden voor een hemel op aarde. Een bijzondere man, ook om te zien trouwens. Hij was een Jezus-achtige verschijning: lang, dun en met een indrukwekkende baard. Zo werd hij door veel mensen ook gezien, *ús Ferlosser* werd hij door Friese arbeiders genoemd. De verlosser. Tot zijn eigen ergernis, want hij vond juist dat mensen zélf moesten strijden voor hun belangen en dat niet overlaten aan een politicus of een messias.’

› Wat was de aanleiding voor je bezoek?

‘Dit museum dreigde te verdwijnen, want de gemeente Heerenveen was van plan de subsidie in te trekken. Geheel in de geest van Domela Nieuwenhuis is het museum, samen met Heerenveners, in actie gekomen. Wij hebben dat als SP gesteund, evenals de FNV. Uiteindelijk is ook de PvdA omgegaan en kan het museum behouden worden. Actie heeft dus zin, precies zoals Domela Nieuwenhuis predikte.’

› Wat heb jij persoonlijk met Domela Nieuwenhuis?

‘Ik heb vaak over hem geschreven, hij inspireert mij. Hij was de eerste socialist in de Kamer, de oprichter van de eerste socialistische krant en van de eerste op

socialistische leest geschoeide partij in Nederland. Het is raar dat tegenwoordig wel gedacht wordt dat links elitair is, Domela Nieuwenhuis gaf juist de allerarmsten een stem. Hij zette zich af tegen de parlementaire ‘herenpolitiek’ uit zijn tijd, die erg gericht was op overheidsinstituties en wettelijke regelgeving. Hij wist heel goed duidelijk te maken dat politiek geen kwestie moet zijn van uitleggen waarom politici gelijk hebben, maar dat mensen zelf in actie moeten komen om hun problemen op te lossen en samen strijden voor hun gemeenschappelijke belangen.’

› Was het dan allemaal rozengeur en maneschijn? Historicus Jan Willem Stutje, die een doorwrochte biografie over hem schreef, noemt hem een antisemiet.

‘Oh, hij was bepaald geen heilige! Naast alle goede dingen die hij deed, heeft hij in zijn leven helaas ook vele fouten gemaakt. Zijn houding ten opzichte van joden is daar zeker een voorbeeld van. Helaas waren antisemitische denkbeelden vrij algemeen in zijn tijd, maar dat maakt het natuurlijk niet goed. Het

onderstreept dat je van historische figuren wel veel kunt leren, maar dat je ze nooit moet nadoen. Zij hebben immers ook niet de volledige waarheid in pacht.’

› Waarom zou je SP’ers een bezoek aan dit museum aanraden?

‘Omdat de geschiedenis van de SP veel verder teruggaat dan de oprichting van de SP in 1972. Het is goed om voeling te hebben met dat verleden. Wij stammen uit de politieke traditie die is ingezet door radicaal linkse voormannen als Domela Nieuwenhuis halverwege de negentiende eeuw, een traditie waar de sociaal-democraten zich later van afsplitsten. Belangrijke kenmerken van die beweging leven bij ons nog voort. Denk aan de afdrachtregeling, die door Domela Nieuwenhuis in het leven is geroepen. Of aan de ‘massalijn’: de opvatting dat je niet politiek moet bedrijven vóór de mensen, maar mét de mensen.’

Bovendien is het een prachtig museum om te bezoeken. Zo is de hele werkruimte van Domela Nieuwenhuis er ondergebracht. Met zijn bureau, zijn kroontjespen, de plek waar hij gezeten heeft om te schrijven en zijn toespraken voor te bereiden. Ik schrijf zelf ook graag, dus ik vind het heel speciaal om dat te zien.’

› Ben je zelf ook even aan zijn bureau gaan zitten?

‘Nee, dat mag niet. Maar dat sluit ook wel weer aan bij wat ik net zei: je moet nooit op de stoel willen gaan zitten van historisch belangrijke personen, maar je kunt je er wel door laten inspireren.’ ●

tekst Daniël de Jongh
foto's Hillie de Koe

of stuur een brief naar
Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort

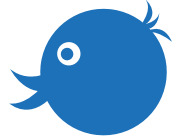
WONINGMARKT GEHANDICAPTEN

De visie van de SP op de woningmarkt in het algemeen deel ik volledig, echter is er een kleinere groep mensen die mijn inziens te weinig aandacht krijgen, bovendien heeft deze groep vergeleken met de zeer grote groep niet gehandicapten en niet chronisch zieken geen eerlijke kans op de woningmarkt. Wat nu als je ooit urgentie hebt gekregen voor een aangepast huis, deze inmiddels hebt verkregen, maar om diverse redenen wederom wil verhuizen. Vanwege de buurt, werk, familie, noem maar op. Een tweede keer urgentie krijgen is uiterst zeldzaam. Op de woningbouw-sites worden in eerste instantie nooit de aangepaste woningen getoond, of ze moeten door alle mensen

met een urgentie zijn afgewezen. Kortom de kans dat een passende woning voorbijkomt is bijna nihil; het heeft dus weinig zin om je in te laten schrijven. Blijft er particulier huren over, maar naast dat het veel te duur is, is dat zoeken naar een speld in een hooiberg. Elk ander in Nederland kan zich in laten schrijven mits ze aan de inkomensgrens voldoet, ongeacht de motieven. Je hoeft je niet te verantwoorden, je hoeft niet beoordeeld te worden op urgentie, de weg is vrij voor eenieder die geen aangepaste woning nodig heeft.

Ik ben al jaren actief bezig om dit probleem op de kaart te krijgen, niet op de laatste plaats omdat het ons als gezin is overkomen. Mijns inziens ligt het bij de politiek, gemeente en woningcorporaties om deze ongelijkheid uit Nederland te verbannen.

Benny van de Schaaf, Ede

Jens Appelo @twappelo

@NRC: Pak bedelaars in Amsterdam hun geld af, zegt de VVD. Dan dalen overlast en onveiligheid. nrc.nl/nieuws/2017...

interessant! ander ideetje: we pakken het geld van VVD'ers af en geven het aan bedelaars

Nina de Ridder @NdRidder

Bizar, SP motie voor extra geld naar verpleeghuizen is weggestemd door GL, D66, VVD & CDA, die dit wél in verkiezingsprogramma hadden staan

Meester Bart @meesterbart

Beetje jammer en nep dat D66 betere salarissen en kleinere klassen in het PO niet steunt. Onderwijspartij toch, of eigenlijk niet echt?

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Tribune mei 2017

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 35 40, administratie@sp.nl

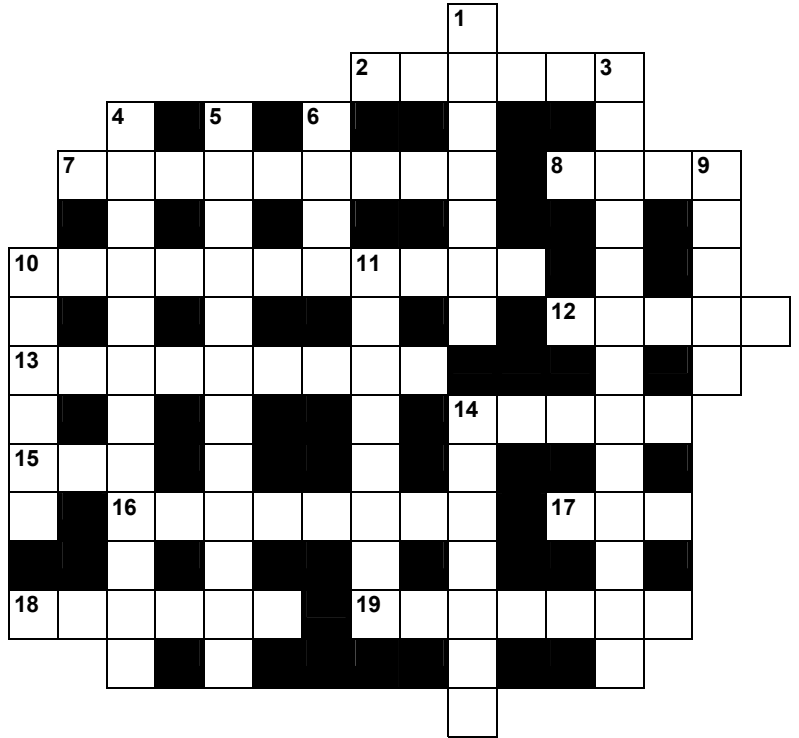
Cryptogram

Horizontaal

2 Hert slaat flater. (6), 7 Trilt voormalig eiland nu in Flevoland? Welnee: in Groningen! (9), 8 Er is spanning, als er veel te doen is. (4), 10 Diagnose: Eczeem. (11), 12 Astrologisch teken van het rund. (5), 13 Nerveus als de bliksem. (9), 14 (geen) Groot programmaatje. (5), 15 Dakbedekking blijkt bij omdraaien maar magertjes. (3), 16 In de echt verborgen krant? (8) 17 Plant spoort bier aan. (3), 18 Enig drankje in Gronings dorp. (3,3 en 6), 19 Staat Bonfire nu ook gewoon in de file? (7)

Verticaal

1 Positieve actie voelt aangenaam. (7), 3 Schrijver elimineert hoofdpersoon. (13), 4 Vogel heeft vliegticket... maar eindigt als broodje. (12), 5 Kweekvijver voor riante vergoedingen? (12), 6 Rap gemaakt vaartuigje. (4), 9 Liggen als fossiele brandstof bij de groenteboer. (5) 10 Broodje is slachtoffer van de heilige mis. (6), 11 60 én 3600 maal topverkeer. (8), 14 Fashionista is ook trendy in etalage. (7)

ANAGRAAF

1	A	c	r	o	n	i	e	m	S	i
2	K	a	n	o	E	r	d	o	o	r
3	R	i	a	n	t	G	e	n	i	e

4	I	n	t	i	e	m	A	u	r	a
5	M	a	n	k	e	e	r	d	e	n
6	A	l	r	a	s	V	l	o	e	d

Letters					
1	2	3	4	5	6

Oplossing Anagraaf					

Vind vanuit de anagrammen alle 6 landen. Van elk land moet de letter uit het gele vakje in de tabel genaamd 'Letters' worden geplaatst. Dit vormt een half-anagram:

de letters kunnen tot een (politiek) woord gevormd worden. Stuur dit woord naar de redactie.

De 'lange ij' = 1 letter (y). Verbindings-streepjes en spaties tellen niet mee; accenten vallen vaak weg in de anagrammen. Tip van de dag: De Deal! Veel puzzelplezier.

De winnaar van april is K. Koerts uit Groningen. Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 31 mei 2017 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

OPLOSSINGEN MAART

NUMMERPLAATJE

1991	Sub0	1993	66	1962	++	+
50+	3333	0_0	0^0	1811	1918	1799
50-	-50	070-318	2211	1798	01101011	225
12x	4096	21-03-2016	21-03-2017	15-02-2017	-6	15-03-2017
1994-2002	1957	70	2016	1990	20-20	2008
02-10-1912	05-1994	1646	04-04-2014	11/11	50	14-27 jaar
9/9/1	2001	2010	15-28 jaar	2013	01-01-2017	1933

1991 / Sub0 / 1993 Libertariaans van Hollandse Bodem
 66 D / 1962 En dan nu: De Fryske Nasjonale
 ++ / + / 50+ / 3333 Pincode voor onveilige ministers
 0_0 0^0 1811 / 1918 Gereformeerde Geboorte,
 3 letters / 1799 / 50- Het roer moet om! / -50
 070-318 De eerste helft... 2111 ...van de Tweede Kamer
 1798 Staatsregeling voor het Bataafsche Volk
 01101 011 / 225 1+2= 12x Voorziter van 'De Raad'
 4096 / 21-03-2016 De 17 miljoenste / 21-03-2017 /
 15-02-2017 / -6 / 15-03-2017 Opkomende kiespijn /
 1994-2002 Paars / 1957 / 70 DS' / 2016 Ongepeild
 1990 Fusie PPR/CPN/PVP / 20-20 / 2008 Thonik's
 Gouden Loeki / 02-10-1912 / 05-1994 SP in oppositie!
 1646 / 04-04-2014 / 11/11 / 50 Plus \ 14-27 jaar / 9/9/1
 2001 / 2010 PPNL Yarr \ 15-28 jaar DWARS
 2013 Daar gaat m'n OPA! / 01-01-2017 / 1933

CRYPTOGRAM

Horizontaal

6) Toevalligheden 8)Beroepsbokser 10) Hobbelpaard
 13) Kookpunt 14) Eencellig 15) Tunnel17) Ouderavond
 18) Beurt 19) Botsauto.

Verticaal

1) Schoolagenda's 2) Tobbe 3) Bloedbruiloft
 4) Wisselstroom 5) Gereedschap 7) Vergokken
 9) Tekstvlo 11) Halfopen 12) Ridder 16) Naaste.

THEO DE BUURTCONCIËRGE

